

A

**FERENCVÁROSI KOMPLEX ÓVODA, ÁLTALÁNOS
ISKOLA ÉS EGYMI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

(iskolai intézményegység: alsós, felsős, autista szakmai munkaközösség)

(1095 Budapest, Gát u. 6. és Thaly Kálmán u. 17/l.)

OM 038417

A 2013-as változatot jóváhagyta: **Tőkés Sándor** igazgató

Jóváhagyta:

Kovács József István intézményvezető

Hatályba lépés időpontja: **2020. 09. 01.**

BUDAPEST 2020.

Tartalomjegyzék

1. B E V E Z E T Ő	6
1.1. Az iskola önmeghatározása	8
1.2. Az iskola pedagógiai arculata	8
1.3. Az érdekegyeztetés, érdekérvényesítés és érdekvédelem fórumai.....	11
1.4. Az intézmény társadalmi kapcsolatai	11
1.5. Az intézmény szervezeti struktúrája.....	12
1.6. Az intézmény szerkezeti felépítése	13
2.1. Általános meghatározók.....	14
2.1.1. A választott kerettantervek megnevezése	14
2.1.2. A választott kerettanterv feletti óraszám felhasználása	14
2.1.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	15
2.1.4 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	16
3. N E V E L É S I P R O G R A M.....	17
3.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	18
3.1.1. Pedagógiai alapelvek	18
3.1.2. Nevelési célok, feladatok.....	19
3.1.3. A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	20
3.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	21
3.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	23
3.3.1. A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink.....	23
3.4 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	24
3.4.1 Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	24
3.4.2 A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység.....	27
3.4.3 Gyermekek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	29
3.4.4 Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	31
3.4.5 A tanulási kudarcoknak kitétt tanulók felzárkóztatása	32
3.5. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	34
3.5.1 Oktatási – nevelési szintek	34
3.5.2 A gyermek testi és lelki fejlődését biztosító intézmények	34
3.5.3 Társadalmi, kulturális együttműködés	35

3.5.4 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák.....	36
3.5.5 A szülők közösségét érintő együttműködési formák.....	36
3.5.6 Fenntartó szervekkel történő kapcsolattartás	37
3.6. Egészségfejlesztési és környezeti nevelési elvek.....	38
3.6.1. Egészségfejlesztés	38
3.6.2. Környezeti nevelési program.....	42
3.7. A tanulók fizikai állapotának felméréséhez szükséges módszerek	45
3.8 A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai.....	46
3.8.1 A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai	46
3.8.2 Az osztályfőnök feladatai és hatásköre	47
3.9 A tanulók részvétele az intézményi döntési feladatokban.....	48
3.10 A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai.....	49
3.11 A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	49
3.12 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítási terve	49
3.13. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	51
3.13.1. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai	51
3.13.2. A nevelőmunkát segítő eszközök	54
3.14. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	55
3.15. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	57
3.16. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	57
3.17. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai	57
3.17.1. Az etika oktatása	57
3.17.2. Egész napos iskola	58
3.17.3. Természettudományos nevelés.....	58
3.17.4. Mindennapos testnevelés	58
3.17.5. Mindennapos művészeti nevelés	59
3.17.6. Idegennyelv-oktatása	59
3.17.7. SNI tanulók nevelése-oktatása	59
3.18. A mindennapos testnevelés megvalósításának módja	59
3.19. Egyéni foglalkozások, tanórán kívüli foglalkozások.....	60
3.20. EGYMI Utazópedagógusi hálózat intézményegység működése.....	61
3.20.1. Az utazó gyógypedagógiai hálózat működési célja	61
3.20.2. Az utazó gyógypedagógiai hálózat feladatai	62
3.20.3. Az ellátás célcsoportja	63

3.20.4. Az ellátottak köre	63
3.20.5. Az ellátás óraszámja	63
3.20.6. Az utazótanári szolgálat személyi feltételei	64
3.20.7. Az utazó gyógypedagógiai hálózat tárgyi feltételei.....	64
3.20.8. Az utazó gyógypedagógus feladatai	65
3.20.9. Ellátás óvodában	67
3.20.10. Ellátás iskolában	70
3.21. Értékelési rendszerünk	83
3.21.1. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	83
3.21.2. A számonkérés gyakorisága.....	83
3.21.3. A számonkérés formái	83
3.4.4. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya.....	84
3.4.4.1. Írásbeli beszámoltatások formái:	84
3.4.4.2. Írásbeli beszámoltatások rendje, korlátai	84
3.4.4.3. Az írásbeli beszámoltatások értékelésben betöltött szerepe, súlya	85
3.4.5. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.	86
3.4.6. Értékelés a tanórákon, félévkor és a szorgalmi időszak végén	87
3.4.6.1. Tanórákon, tanév végén:.....	87
3.4.6.2. Buktatás, évisméltés:.....	88
3.4.6.3. Vizsgáztatás, vizsgakövetelmények teljesítése	88
3.4.6.4. A magasabb évfolyamba lépés feltételei	89
3.4.6.5. Egyéni munkarendű tanuló	89
3.4.7. Magatartás és szorgalom értékelése.....	90
3.4.7.1. Magatartás értékelése.....	90
3.4.7.2. Szorgalom értékelése	91
3.4.8. Dicséret, jutalmazás, elmarasztalás	93
3.4.8.1. Dicséret, jutalmazás	93
3.4.8.2. Elmarasztalások	93
3.4.9. A tantervi hálók bevezetési üteme.....	93
4. A dokumentum érvényessége, nyilvánossága, felülvizsgálata	94
4.1. A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala	94
4.2. Értékelés, felülvizsgálat	94
5. Tantervi órahálók és tantárgyi programok	95
5.1. A tanulásban akadályozott tanulók óratervi hálója és tantárgyi programjai	96

5.1.1. Tanulásban akadályozott tanulók óratervi hálója a 2023-2024. tannévtől	97
5.1.1./A. Tanulásban akadályozott tanulók óratervi hálója (2020-2021. tanév)	98
5.1.1./B. Tanulásban akadályozott tanulók óratervi hálója (2021-2022. tanév).....	99
5.1.1./C. Tanulásban akadályozott tanulók óratervi hálója (2022-2023. tanév).....	100
5.2. Az értelmileg akadályozott tanulók óratervi hálója és tantárgyi programjai	101
5.2.1. Értelmileg akadályozott tanulók óratervi hálója a 2023-2024. tannévtől.....	102
5.2.1./A Értelmileg akadályozott tanulók óratervi hálója (2020-2021. tanév).....	103
5.2.1./B Értelmileg akadályozott tanulók óratervi hálója (2021-2022. tanév).....	104
5.2.1./C Értelmileg akadályozott tanulók óratervi hálója (2022-2023. tanév).....	105

1. BEVEZETŐ

1. BEVEZETŐ

Az intézmény neve Ferencvárosi Komplex Óvoda, Általános Iskola
és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Az iskola fenntartója Klebelsberg Központ Belső-Pesti Tankerületi Központja
1077 Budapest, Damjanich u. 6.

Az iskola működtetője Klebelsberg Központ Belső-Pesti Tankerületi Központja
1077 Budapest, Damjanich u. 6.

Az iskola OM azonosítója 038417

Az intézmény működési területe

Szakvélemény alapján:

- beiskolázási körzettel nem rendelkező intézmény
- utazó gyógypedagógusi hálózat ellátás keretében a Budapest Ferencváros, valamint Belváros-Lipótváros Önkormányzatának területén működő nevelési, valamint nevelési és oktatási intézményeiben

Az intézmény típusa

Köznevelési intézmény

- óvodai nevelés
- általános iskolai nevelés-oktatás
- utazó gyógypedagógusi hálózat (EGYMI)

Az iskola telephelyei:

Székhely: 1095 Budapest, Gát u.6. (Iskolai intézményegység / alsó és felső tagozat)

Telephelyei: 1095 Budapest, Thaly Kálmán u. 17/I.

(Iskolai intézményegység / autista tagozat)

1097 Budapest, Vágóhíd u. 35. (Óvodai tagozat)

1.1. Az iskola önmeghatározása

A Ferencvárosi Komplex Óvoda, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény alapítása óta értelmi fogyatékos tanulók oktatását-nevelését végzi.

Intézményünk **küldetésnyilatkozatában** a következőképpen határoztuk meg gyógypedagógiai tevékenységünk irányvonalát: intézményünk arra törekszik, hogy minden tanulója a neki legmegfelelőbb pedagógiai ellátásban részesüljön. Tanítási módszereink tegyék lehetővé, hogy a tanulók saját képességük szintjén tudják elsajátítani az ismeretanyagot. Pedagógiai tevékenységünkben kiemelt helyet kap a tanulók egyéni fejlesztése, megsegítése.

Pedagógiai törekvésünk, hogy minden tanulónkat eljuttassuk a 8. osztály befejezéséig, képességeikhez mérten továbbtanulásukban segítséget nyújtsunk.

Gyógypedagógiai módszertani intézményünk működtetése lehetőséget ad újabb pedagógiai tevékenységek felkutatására. A többségi iskolákban integráltan tanuló SNI gyermekek gyógypedagógiai megsegítése mellett, más gyógypedagógiai szaktudást igénylő feladatok ellátására is vállalkozunk.

Jelenlegi iskolai működési területek

I. Általános iskola

1. Tanulásban akadályozott tanköteles tanulók nevelése-oktatása
2. Értelmileg akadályozott gyermekek fejlesztése integrált formában (autista tagozat)
3. Autista tanulók nevelése-oktatása

II. Pedagógiai szakszolgálat

1. Utazó gyógypedagógusi hálózat működtetése

1.2. Az iskola pedagógiai arculata

Pedagógiai munkánk során a nevelés kiemelt szerepet kap. Az egyéni bánásmód alkalmazásával, a következetesség maximális betartásával kell megszervezni az oktató-nevelő munkánkat. Olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben a felnőtt és a gyermek egyaránt jól érzi magát, ahol az emberi kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak.

Nevelő-oktató munkánk elsődlegesen képességek és készségek kialakítására, fejlesztésére, valamint a jártasságok rögzítésére irányul.

A helyi tantervben megjelölt ismeretek kiválasztása és elrendezése alapvetően ezt a célt szolgálja. Az ismeret, tartalom nem követi az egyes tudomány-területek logikáját, hanem műveltségi területekben integrálva rendezi a tananyagot, mindig figyelembe véve a gyermeki fejlődés törvényeit a kívánt képesség fejlesztése érdekében. Biztosítjuk tanulóink számára, hogy a tankötelezettség idején hozzájussanak a számukra nélkülözhetetlen sajátos nevelési igényüket szolgáló tartalmakhoz, tevékenységi formákhoz, és képességfejlesztési utakhoz. A közös kultúrértékekről nem mondhatunk le, ezért célunk ezek átadása, addig és oly mértékben, amennyire ezt a sérülés típusa, mértéke, és gyermekeink egyéni képessége lehetővé teszi.

A sajátos nevelési igény - iskolánk pedagógiai hitvallása szerint- többek között azt jelenti, hogy tudatosan fejlesztjük a kevésbé sérült funkciókat így biztosítva az eredményesebb kompenzációt minden általunk szervezett csoportban.

Gyógypedagógiai vonatkozásban valljuk azt a tényt, hogy a fogyatékkal élő tanuló sajátos személyiségfejlődése a fejlődést meghatározó, befolyásoló biológiai, pszichológiai, és környezeti célokra vezethető vissza, melyek megléte az átlagos nevelést eredménytelenné teszi. Munkánk során a sajátos nevelési igényhez igazított egyéni megsegítés meghatározó szereppel bír. Tanulóink optimális fejlesztése megkívánja, hogy a sérült funkciók részleges - minél eredményesebb - helyreállításának megkísérlése mellett, olyan többletszolgáltatásokat nyújtson az iskola, amelyekkel a neveltetésükből, helyzetükből, állapotukból eredő hiányok jelentősen javíthatók, és így képessé válhatnak az önálló életvitelre.

A programunkban megkülönböztetett figyelemmel tervezünk foglalkozást azokkal a gyermekekkel, akiknek integrációja „időszakos” és az alapvető cél, hogy minél előbb a többségi iskolába kerülhessenek. Alapvető nevelési célunk, hogy a szociális alkalmazkodás zavarából adódó - kapcsolatépítésben és kapcsolatfenntartásban jelentkező - beilleszkedési nehézségeket tompítsuk a tankötelezettség végére.

Tapasztalatszerzés útján törekszünk hazánk természeti, kulturális, történelmi értékeinek megismertetésére. Segítjük diákjaink önismeretének, pozitív énképének fejlődését.

Követelmény-rendszerünk összeállításánál és megfogalmazásánál a súlypont nem a tananyagra, hanem a sajátos nevelés igényű gyermekekre és az ő fejleszthetőségére épül, - messzemenően figyelembe véve az egyént és a biológiailag épen maradt képességeket. Követelmény-szelekciónkban figyelembe vesszük a tudás szerkezetét, és ennek ismeretében követelményrendszerünk a műveletek elvégzésére, feladatmegértésre és gyakoroltsági szintek elérésére törekszik. A megnövekedett emberi tapasztalatok köréből a prioritást élvező elemek kerültek be helyi tantervünkbe.

Tanulóink képességeit fejlesztve egyik alapvető célunk, hogy esélyt adjunk számukra a hasznos, elégedett állampolgári életre, valamint, hogy megfelelő munkavállalókká és szülőkké váljanak.

Követelmény-rendszerünkben tehát érvényesülnek a speciális fejlesztésből adódó elvárások, úgy, hogy mi biztosítjuk ennek eredményes elérhetőségét.

Tudomásul kell vennünk, hogy a családdal való kapcsolattartás az esetek egy részében egyoldalú. A tanulók otthoni körülményeinek megismerése érdekében az iskolának, a pedagógusnak jut a kezdeményező szerep. Sokszor nem egyszerű kapcsolattartásra, hanem családgondozásra van szükség. Fontos, hogy a szülő elfogadja gyermekét, tisztában legyen képességeivel. Tanácsadással, ügyeik konkrét intézésével segítjük a családokat.

Széleskörű szolgáltatást kínálunk: napközit, szakköröket, sportköröket szervezünk, logopédiai ellátást biztosítunk.

Integrációs munkánk során, a többségi intézmények felé pedagógiai tanácsadó szerepet építettünk ki.

Szakmai bemutatók, nyílt napok tartásával lehetőséget adunk arra, hogy munkánkat, hétköznapijainkat a szülők és más érdeklődők megismerhessék.

Részt veszünk különböző rendezvényeken: a többségi intézményekben meghirdetett és tanulóink képességeinek megfelelő versenyekre, rendezvényekre jelentkezünk. Ily módon is szeretnénk segíteni tanulóink társadalomba történő beilleszkedését.

Mindennapi pedagógiai tevékenységünkre nagyfokú empátia, együttműködő-készség, és a változásokra való nyitottság jellemző.

1.3. Az érdekegyeztetés, érdekérvényesítés és érdekvédelem fórumai

Szakalkalmazotti

- Szűk körű, kibővített és széles körű iskolavezetőség
- Közalkalmazotti Tanács vezetője
- Munkamegbeszélések (az egész nevelőtestület aktuálisan)
- Munkaközösségi megbeszélések (az adott területen dolgozó pedagógusok)
- Szülői Munkaközösség vezetősége rendszeresen ülészik
Ad-hoc jelleggel bárki a tagok közül, megfelelő indokkal összehívhatja.
- Technikai dolgozók

Tanulói

- Diákönkormányzati Tanács (DÖK segítő tanár és az osztályképviselők)
- Diákönkormányzati Fórum (DÖK segítő tanár és az egész tanulóiifjúság)
- Az iskola vezetői (egyéni, közös egyeztetés)

Szülői

- Iskolaszintű szülői értekezlet
- Osztályszintű szülői értekezlet
- Tanárok
- Vezetők

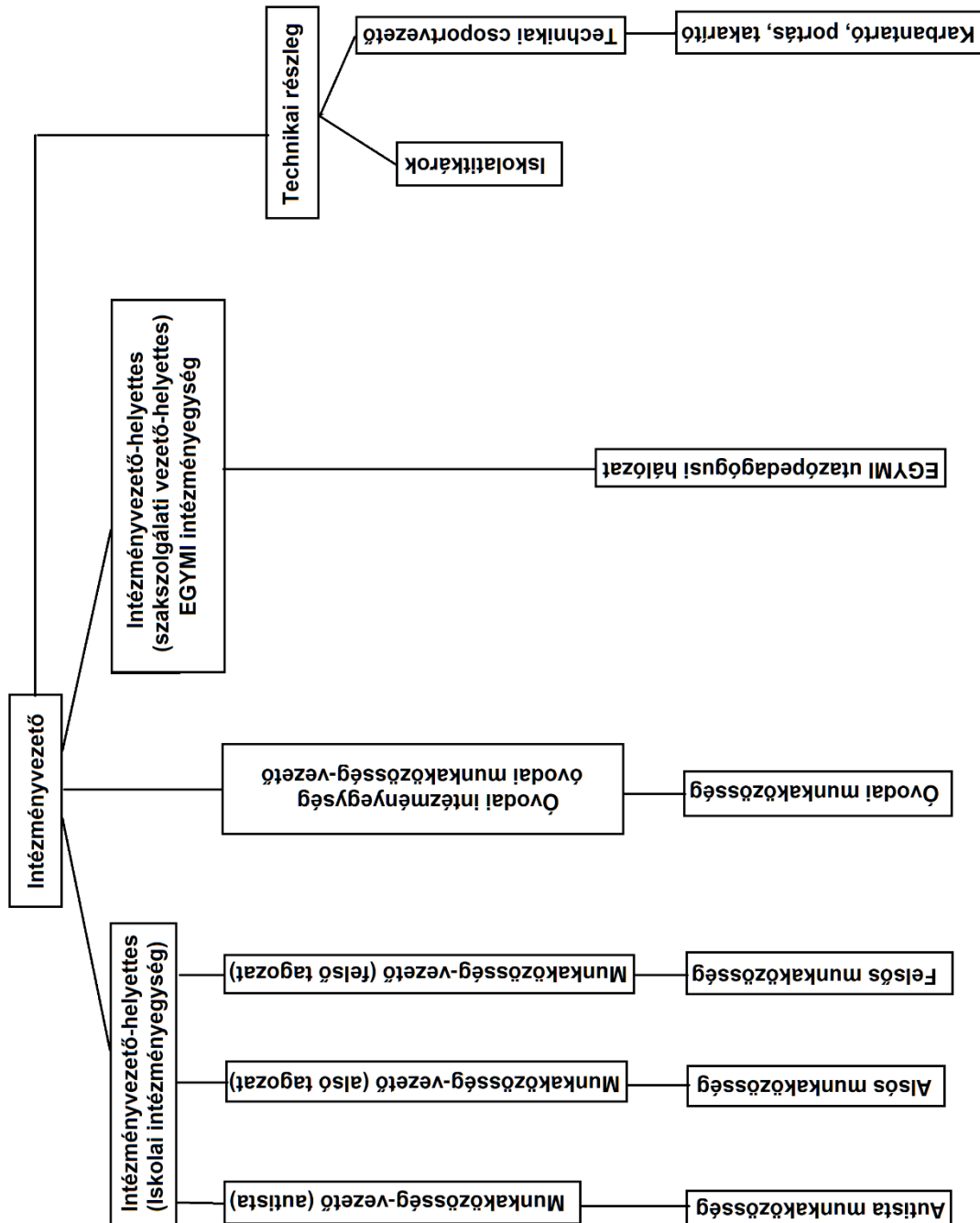
1.4. Az intézmény társadalmi kapcsolatai

A közoktatás irányítással összefüggő alapvető kapcsolatunk - mely meghatározza iskolánk életét - fenntartónkkal és működtetőnkkel, a Klebelsberg Központ Belső-Pesti Tankerületi Központjának munkatársaival.

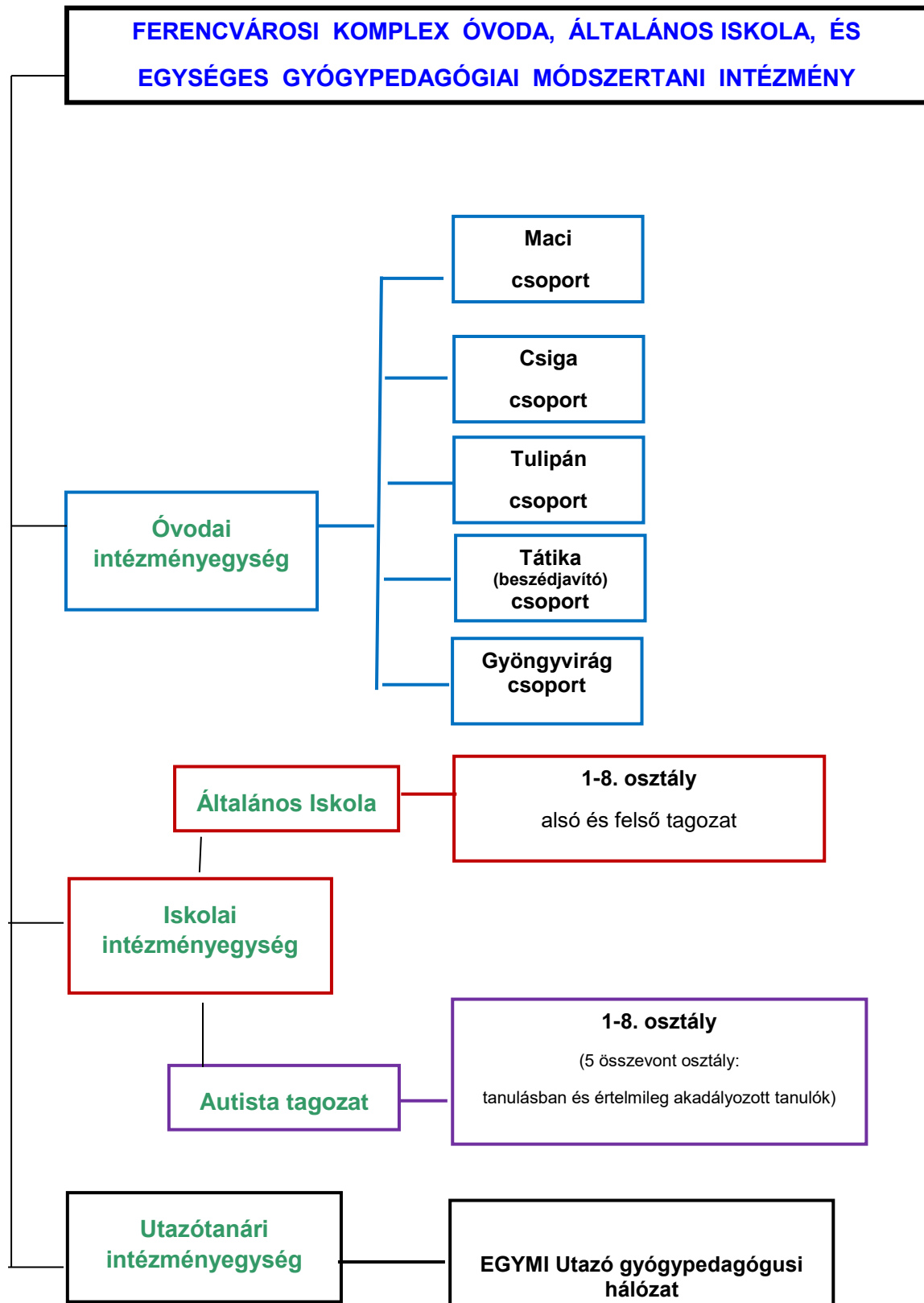
Szakmai munkánk jellemző kapcsolatai:

- a nevelőtestület
- a közalkalmazotti közösség.
- ELTE BGGYFK és más felsőoktatási intézmények
- Fővárosi és Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsági Tagintézményei
- a Belső-Pesti Tankerületi Központ területén működő tanulásban és értelmileg akadályozott tanulókat nevelő-oktató általános iskolák intézményvezetőivel való kapcsolattartás

1.5. Az intézmény szervezeti struktúrája

1.6. Az intézmény szerkezeti felépítése

2.1. Általános meghatározók

2.1.1. A választott kerettantervek megnevezése

- Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4 évfolyam
- Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 5-8 évfolyam
- Kerettanterv a közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók számára 1-8 évfolyam

Figyelembe vett szakmai szabályozó dokumentum:

Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához

2.1.2. A választott kerettanterv feletti óraszám felhasználása

Iskolánkban a kerettanterv óraszámát feletti 10 % (TANAK 2 illetve ÉRTAK 2-3 óra/osztály) tanórát az alábbi megosztásban használtuk fel:

Tanulásban akadályozottak (TANAK) óratervében, az iskolai tagozat alsó tagozatán és az 5-6. osztályban a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgyak óraszámait emeltük meg 1 tanórával. Az iskolai tagozat 7. és 8. osztályában a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgy óraszámát emeltük meg 0,5-0,5 órával, a természettudomány (biológia-fizika-kémia) tantárgy óraszámát pedig 1-1 tanórával.

Az autista tagozaton az **értelmileg akadályozottak** (ÉRTAK) óratervében az 1. és 2. csoportban az olvasás-írás, valamint az önkiszolgálás tantárgyak óraszámát emeltük 1-1 tanórával. A 3. csoportban az ábrázolás-alakítás, valamint az életvitel és gyakorlat tantárgyak óraszámát emeltük 1-1 tanórával. A 4. csoportban az ábrázolás-alakítás tantárgy óraszámát +1, az életvitel és gyakorlat tantárgy óraszámát pedig +2 tanórával emeltük. Az 5. és 6. csoportban a kommunikáció, a társadalmi ismeretek és környezetismeret tantárgyak óraszámát emeltük +1 tanórával. A 7. és 8. csoportban az olvasás-írás és a környezetismeret tantárgyak óraszámát emeltük meg +1 tanórával.

A szabadon felhasználható tanórákhoz plusz tantárgyi tartalmat nem rendeltünk hozzá, hanem a meglévő tananyag megtanítására tervezett órakeretet nyújtottuk meg a szükséges mértékben.

Iskolánkban szabadon választható tanórák nincsenek.

2.1.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Elvárások a tankönyvekkel szemben:

Amennyiben lehetőségünk van a tankönyvek kínálatában választani, az alábbi elvárásoknak megfelelő tankönyveket részesítjük előnyben*:

- Segítsék a különböző képességek, készségek fejlesztését, begyakorlását.
- Legyen a helyi tantervünkhöz minél jobban alkalmazható, minél nagyobb mértékben fedje le az anyagot.
- Tanulóink számára legyen motiváló jellegű, szívesen vegyék a kezükbe, keltse fel érdeklődésüket. Ennek érdekében: legyen benne ízlésesen elrendezett, sok, színes és megfelelő minőségű fénykép, kép, rajz, amelyeken az ábrázolt téma egyértelműen, félreérthetetlenül megfigyelhető. Ne legyen túlzásúfolt ábrákkal, képekkel!
- Fontos, hogy felépítése logikus, szövegezése jól érthető, egyszerű megfogalmazású, legyen, alkalmazkodjon tanulóink életkori sajátosságaihoz.
- Témakörei, anyaga legyen áttekinthető és a hétköznapi élethez alkalmazkodó, gyakorlatközpontú, mely segít a problémák megoldásában.
- Feladatai a könnyűtől a nehezebbek felé, fokozatokon át következzenek.
- Épüljön rá az előző tanév anyagára (alsó- és felső tagozat folyamatosságának biztosítása).
- A leckék vagy a témakörök végén lehetőleg legyen kiemelve az elvárhatóan minimálisan elsajátítandó anyag.
- Kérdésekkel segítse a lényegkiemelést.
- Kínáljon lehetőséget a képesség szerinti differenciálásra egy-egy témakörön belül.
- Az új ismereteket közlő rész különüljön el a feladatsoroktól, rendszerező, összefoglaló részekről.
- Lehetőleg legyen tartóstankönyv, melyet az iskola könyvtári állományba vesz.
- TANAK-os tantervünk szerinti földrajz órákhoz megfelelő Atlasz beszerzése 6. osztályos tanulóink számára, melyet 8. év végéig használhatnak.
- A tankönyv árával biztosítsa tanulóink számára az ingyenes tankönyvhöz jutást.
(Irányelv: az aktuális állami tankönyvtámogatás kereteinek betartása)

*A kiválasztott tankönyvek megfelelőségéről a félévi és a tanév végi munkaközösségi értekezleten beszámolnak az illetékes pedagógusok.

Elvárások a tanulmányi segédletekkel szemben:

- Anyaguk tartós, az igénybevételt jól tűrő.
- Külalakja színes, motiváló, az ábrák, képek ízlésesen, logikusan elrendezettek.
- Méretük, nagyságuk, a rajtuk levő betűk, számok, jelek mérete alkalmazkodjon tanulóink életkori sajátosságaihoz.
- Hatásosan egészítse ki tankönyveink ismeretanyagát, segítse a tanári magyarázatot.
- Jó ha van belőle sorozat (dia-, fotó-, fólia-, tábló-...)
- Cél – forma – összhatás egysége.

2.1.4 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánkban nincsenek választható tantárgyak, csak szakköri foglalkozások és énekkar. Ezeket szakos pedagógusok tartják, melyek között választási lehetőség nincs.

3. NEVELÉSI PROGRAM

3.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

3.1.1. Pedagógiai alapelvek

Az iskolában folyó legfontosabb tevékenység a gyermek személyiségének, képességeinek sokoldalú kibontakoztatása.

Nevelési tevékenységünk nemcsak normák és szabályok közvetítése, hanem személyes példamutatás, és jól irányított egyéni és kollektív cselekvések szervezése.

Igyekszünk kialakítani tanulóink magatartását meghatározó morálisan magas rendű szokásrendszert, amely a döntésekben segíti őket, amely mindig iránymutató a gyermekkorban és a felnőttkorban egyaránt.

Pedagógiai tevékenységünkben a teljesítmény és személyiségközpontú szemlélet megfelelő egyensúlyát alakítjuk ki.

A pedagógus és a tanuló közös munkájában érvényesül a tudatosság, mely feltételezi a pedagógus részéről nevelőmunkájának folyamatos elemzését, értékelését, s a hatékony, jobb eredményekkel biztató módszerek keresését, alkalmazását. A tanuló részéről ez a nevelési célok, követelmények megértését, elfogadását jelenti.

A gyermeki személyiség fejlesztését (fejlődését) pozitív tartalmú tevékenység szervezésével és irányításával kívánjuk megvalósítani. Olyan egyéni és közösségi feladatokat fogalmazunk meg, amelyekben a tanulók személyisége, erkölcsi tulajdonságaik, készségeik és szokásaik fejlődhetnek.

Figyelembe vesszük a követelmények és feladatok meghatározásakor a gyermeki személyiség egyéni sajátosságait.

Kiemelten nagy fontosságot és figyelmet fordítunk a sajátos nevelési-oktatói igényből adódóan, a sajátos fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs és terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazására.

Figyeljük és megkeressük minden tanulóban az értékes tulajdonságokat, s ezekre alapozva fejlesztjük a gyermek egyéni képességeit, társas kapcsolatait.

Iskolánk nevelőtestülete a nevelőmunka minden területén a programban meghatározott célok és feladatok egységes végrehajtására törekszik.

3.1.2. Nevelési célok, feladatok

Célunk olyan gyermekek nevelése, akiknek viselkedését, magatartását, pozitív erkölcsi értékek irányítják: szorgalom, érdeklődés, a becsület, az őszinteség, a felelősség-vállalás, a felnőttek és a társak tisztelete, tolerancia és segítőkészség, az általános emberi és a nemzeti értékek tisztelete.

Célunk, hogy olyan tanulók kerüljenek ki iskolánkból, akik átérzik, megértik embertársaik másságát, problémáit, ismerik saját erőnyeiket és hibáikat, együttműködő magatartást tanúsítanak.

Tudjanak egymással, a felnőttekkel, a családban, az iskolában és egyéb közösségi színtereken kulturáltan viselkedni.

El kívánjuk érni, hogy tanulóink óvják környezetük rendjét, tisztaságát, ruházatuk, megjelenésük higiénikus, ápoltságát.

Kialakítjuk a szokásrendet (tanulás, játék, pihenés megfelelő arányát), a helyes étkezési és közlekedési kultúrát.

Fejlesztjük a tanulók ismeretszerző képességeit, segítjük kreativitásuk, alkotóképességük kibontakozását, érvényesülését.

Hangsúlyozzuk a szellemi és fizikai munka értékteremtő, az egyéni boldogulást megalapozó, örömet adó szerepét.

Törekszünk a társadalmi, családi és iskolai nevelés összhangjára, a környezet negatív jelenségeinek értelmezésére, kezelésére.

Külön figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű tanulók segítésére.

Megteremtjük tanulóink számára a biztonságot, barátságos környezetet és a tanulók személyiségét és különbözőségeit figyelembe vevő légkört alakítunk ki.

Felhívjuk a figyelmet, az egészséget károsító szenvedély-betegségek veszélyeire és küzdünk ellene.

3.1.3. A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Az oktatási célok megfogalmazását a helyi tanterv tantárgyi programja, célkitűzései és fejlesztési követelményei részletesen tartalmazzák.

Általános célunk az általános műveltség megalapozása az életkor, a sajátos nevelési igény, a fejlettség és a képességek, valamint az aktuális „Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve” és Kerettantervek maximális figyelembevételével.

A gyógypedagógia minden pedagógiai eszközével törekszünk az alapvető tanulási képességek fejlesztésére, az ismeretek megszerzése és a továbbtanulás érdekében.

Az alapozást kiegészíti a képességek különböző szintjét figyelembe vevő tehetséggondozás, felzárkóztatás, a sajátos nevelési igényből adódóan hiányzó képességek kialakítása, fejlesztése, kompenzálása.

Célunk, hogy minden évfolyamon fejlesszük azoknak a készségeknek és képességeknek a körét, amelyek az ismeretszerzésben a folyamatos előrehaladást biztosítják. Ehhez felhasználjuk a speciális (gyógy)pedagógiai eljárásokat, terápiákat, szakmai ismereteket és kompetenciánkat.

Nyújtott ütemű olvasás, írástanítással alapozzuk, majd fejlesztjük a tanulók biztos olvasástechnikáját, szövegértő és elemző, lényegkiemelő képességét. Ezért nemcsak a magyar nyelv és irodalom órákon törődünk az olvasástechnika fejlesztésével, hanem felhasználjuk a szaktárgyakon belüli koncentrációs lehetőségeket is.

Legáltalánosabb célunk az egyénnre szabott tanulási eljárások kiépítése, az értő olvasás, az emlékezet és a figyelem fejlesztése. Fontosnak tartjuk a kommunikációs készség tudatos fejlesztését.

3.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A sajátos nevelési igényű gyermekek személyiségfejlődésének folyamatában sajátos fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs és terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazása szükséges. A sérült személyiség egészének figyelembe vételével állapítjuk meg azon nevelési területeket, amelyeknek kitüntetett helye és szerepe van a tanulók személyiségfejlesztésében, a sérült, vagy hiányos funkciók alakításában.

A személyiség alakulása, alakítása nem független az adott közösségtől. Az egyén a maga tulajdonságaival hatással van a közösségre. Ez az együttes hatás még erőteljesebb a sérült tanulóink esetében.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

Erkölcsei nevelés

Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. Környezettudatos, fenntarthatósági magatartás kialakítása, az élő természet fennmaradásának elősegítésére.

Értelmi nevelés

Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. Az egész életen át tartó, folyamatos tanulásra való törekvés igényének kialakítása. Ismerje meg a korszerű informatikai eszközök kritikus, etikus használatát, kommunikációs jelentőségét.

Közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelés

Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az előítélettől mentes együttműködési és szociális készségek kialakítása, illetve fejlesztése. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

Érzelmi (emocionális) nevelés

Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

Akarati nevelés

Az igény felébresztése a tanulóknál személyiségük megismerésére és kibontakoztatására. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

A tanulók nemzeti nevelése

A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

Állampolgári ismeretek nyújtása

Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és diákotthoni életben való részvétellel.

Munkára nevelés

Az emberek, a szülők által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

Testi nevelés

A testmozgás iránti igény felkeltése, a tanulók testi képességeinek fejlesztése, hogy egészségesek és edzettek legyenek. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása és gyakorlása.

A megvalósulás színterei

- Iskolai tanítás-tanulás folyamata
- Óraközi szünetek lehetőségei
- Szervezett délutáni tevékenységek (helyzetgyakorlatok, színházlátogatások, kirándulások, múzeumlátogatások, önismeret- és személyiségfejlesztő foglalkozások)
- Szervezett szabadidős sporttevékenységek (sportdélután, futball szakkör, görkorcsolya szakkör, iskolai házibajnokság, erdei iskola, nyári táborok, iskolák közötti kupa küzdelmek)
- Tájékoztató, felvilágosító, prevenciós programok az egészséges életmóddal, a drogmegelőzéssel, szenvedélybetegséggel, ill. a felnőtt étellel kapcsolatosan
- Készség- és képességfejlesztő szakkörök: kézműves szakkör, énekkar, táncsoport, számítástechnika szakkör
- Iskolaorvos és védőnői szolgálat, iskolafogászat prevenciós szűrései és foglalkozások.

Rendszeresen részt veszünk sportversenyeken, amely fokozza a csapatszellemet, és a versenyek sikerélményhez juttatják tanulóinkat, melyek más területre is kihatnak.

A stresszel való megküzdés pozitív stratégiája, a problémaközpontú, küzdelemre orientált, kognitív és cselekvési lehetőségeket átgondoló, a szociális támogatást, segítséget kérő attitűd elsajátításának kialakítása egyéni és csoportfoglalkozás keretében valósul meg.

3.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelési folyamatnak kiemelkedően fontos része a közösségfejlesztés, szocializáció. Az iskolánkban folyó közösségfejlesztő folyamat célja, olyan harmonikus személyiségű tanulók nevelése, oktatása, akik képesek lesznek a társadalomba való beilleszkedésre, s ott kiegyensúlyozott életet tudnak élni.

3.3.1. A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink

A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása

Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

A helyes önirányítás és önértékelés képességének kialakítása

A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangoltan tevékenykedni, illetve az elvégzett munkát segítséggel tudják értékelni.

A közösségek egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

Megvalósulási formái

Osztályszinten:

- születésnapok és névnapok megünneplése
- tanuló párok kialakítása (amennyiben az osztály összetétele lehetővé teszi)
- tradicionális ünnepek egyéni ajándékozással /karácsony, Mikulás/
- ünnepi készülődés, ünnepségek, előadások közös tervezése, szervezése
- versenyeken való részvétel /tisztasági, sport, kulturális, stb./
- farsang
- osztálykirándulások
- színház- és múzeumlátogatások

Iskolai szinten:

- erdei iskola, témanap
- tábor (Balatonlelle) – a programon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket az alapítványunk, vagy külső forrás támogatja, a különbözetet a szülőknek kell fedezniük
- nemzeti- és tradicionális ünnepek egész iskolát megmozgató programjai, ahol a családok is együtt ünnepelhetnek a gyerekekkel

- diákönkormányzat: a tanulók és a tanuló közösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli szabadidős tevékenységének segítésére az iskolánkban diákönkormányzat működik. Tevékenységét az intézményvezető által megbízott felnőtt segíti, vezeti.
- Hit – és vallásoktatás. Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett történelmi egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek a szülők és tanulók igényeinek megfelelően.
- Iskolánkban szakköri közösségek is működnek, ahová a tanulók érdeklődésük és képességeik szerint csatlakoznak.
- szülőkkal és pedagógusokkal közösen szervezett szabadidős programok (Az egyes ünnepkörökhöz kapcsolódó rendezvények: szüreti multság, kézműves délutánok húsvét és karácsony környékén, játszóházak, stb.)

3.4 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

3.4.1 Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Manapság egyre nő az érzelmileg sérült, neurotikus, beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek száma. Az értelmi fogyatékos gyermekeknél nemcsak izoláltan az intellektus, defektusáról van szó, hanem messze túl az értelmi funkciók zavarán, az egész személyiség sérüléséről is. Míg az ép személyiséget a harmonikus fejlődés jellemzi, addig a sérült egyén személyisége diszharmonikus.

Beilleszkedési és magatartási zavaros gyermekek azok, akiknek magatartása nem megfelelő, jelentősen eltér az adott korban megkívánható, helyes magatartástól, és az általánosan használt pedagógiai módszerekkel nem lehet náluk eredményt elérni.

Fejlesztési célok: önismeret, önértékelés, akaraterő fejlesztése, frusztrációtűrés, közösségi viselkedés, empátiás érzék fejlesztése, stb.

Módszerek:

- pozitív tulajdonságokra építés
- dicséret, ösztönzés, jutalmazás
- egyéni bánásmód
- differenciált oktatás (kudarok lehetséges minimalizálása, sikerélményhez juttatás)
- kapcsolattartás a családdal

Az elsősöket és az újonnan érkezőket szeretetteljes, barátságos légkörben fogadjuk. Fontos az iskolába kerülő tanulóink sikeres beilleszkedése, új személyi kötődések kialakítása.

Ennek érdekében fejlesztjük:

- konfliktuskezelő képességüket
- alkalmazkodó képességüket
- aktivitásukat
- hierarchia-, és monotonia tűrésüket
- kommunikációs készségüket
- önfegyelmüket
- munkakultúrájukat.

A tanórán és a tanórán kívüli tevékenységek minden területén törekszünk ennek megvalósítására.

A magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek számára iskolánk biztosítja az egészséges lelki fejlődéshez szükséges feltételeket: a pozitív érzelmi és intellektuális élményeket, kapcsolatokat.

Ennek érdekében feladatunk:

- a belső motiváltság felkeltése,
- szabályok alkotása és azok betartatása a gyermekekkel, diákjaink bevonása az őket érintő döntésekbe,
- a kommunikáció, az érzelmi kapcsolatok támogatása,
- a konfliktusok és a mentálhigiénés problémák kezelése,
- a túlterhelés megelőzése, a teljesítmény, követelmények, elvárások területén,
- a stressz-hatások csökkentése, a stressz elviselésének fejlesztése.

A tanárok és a diákok közötti barátságos viszony kialakítására törekszünk annak érdekében, hogy a gyermek a problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal forduljon tanáraihoz.

A magatartásában, viselkedésében problémás gyermekek társadalmi beilleszkedéséhez nyújt segítséget iskolánk gyermekvédelmi felelőse is.

A *szocializáltság* fontos mutatói az együttműködés, a társadalmi érintkezés normáinak megértése és felhasználása, az egyéni és a közösségi érdekérvényesítés, önmagunk és mások megismerése és elfogadása.

Bevezető szakasz

Feladatok, tevékenységek:

- Az iskolai hagyomány és szokásrend értelmezése, megértése - együttműködés a társakkal, a pedagógussal - például a teremrend, a tanszerek rendje, saját holmi elhelyezésének rendje, sorakozások, a tanórai megnyilvánulások, a közös étkezések, óráközi szünetek, a szabadidős foglalkozások terén,
- A pozitív szokásrend megerősítése az önellátásban, az öltözködésben, az elemi tisztálkodásban (kézmosás, fogmosás), a WC használatának elemi szabályai, következetes betartása, működtetése, a felelősi rend értelmezése, a felelősi munka elvégzése, a saját, a társak tulajdonának, felszerelésének óvása, tiszteletben tartása.

Ezeket az elvárásokat elsődlegesen az első és a második évfolyamon fogalmazzuk meg. Az érzelmi kötődések, odafordulás, elfogadás, szeretet kimutatása a tanulók formálásának fontos eszköze. A gyakorlást összekötjük az egyén képességeinek legmegfelelőbb feladattal, tevékenységgel.

Alapozó, fejlesztő szakasz

Feladatok, tevékenységek:

Ebben a szakaszban már az alkalmazási szintig juttatjuk el a tanulókat. Célunk, hogy az elsajátított normák, viselkedési szabályok, szokások már belsővé vált szinten működjenek. A szituációk széles körét felkínálva kívánjuk eljuttatni a tanulókat az együttélési normák, az írott és íratlan szabályok megismeréséig, értelmezéséig és azok elfogadásáig, alkalmazásáig. A személyiség értelmi, érzelmi, akarat oldalának erősítése kiemelt szerepet kap.

A serdülőkorban nagyobb figyelmet fordítunk az érzelmi élet gazdagítására, a barátságokra, tartós kapcsolatra, az egymás problémáinak megértésére és kezelésére, a közösségi atmoszférára. Törekedni kell a pozitív tulajdonságok felfedezésére, tudatosításukra, a megerősítésre és fejlesztésre - önmaga és a csoporttársak felé is.

Az intézmény az eredményeit csak valamennyi pedagógusnak, pedagógiai segítőnek, munkatársának egységes elvek szerinti együttműködésével érheti el. Ebben a folyamatban meghatározó a családi háttér megnyerése, támogató megerősítése. A tanulók aktív részvételére számítunk az életüket, a közösségüket érintő tervezésben, szervezésben, kivitelezésben.

3.4.2 A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység

Tanulási nehézségekkel, sérült személyiséggel, esetleg testi rendellenességgel küzdő tanulóinknak ép társaiknál is nagyobb szükségük van olyan tevékenységek gyakorlására, melyre fogékonyak, amely iránt érdeklődnek, és amelynek eredményei kiváltják környezetük elismerését.

Sajátos nevelést igénylő tanulók esetében a tehetség az osztályszintnél magasabb kvalitást jelez.

Az osztályfőnök, a napközi-vezető, csoportvezető, szaktanár jelzi a szülő felé a tehetséggondozás lehetőségeit iskolánkban.

Tehetséggondozás tanórán

A tehetséggondozás egyik formája a differenciált tanulásszervezés, melynek során figyelembe vesszük tanulóink képességeit, érdeklődését és teljesítményét. Tanulóinknak ezzel lehetőséget biztosítunk, hogy egyéni képességeinek megfelelően ériék el a tantervi követelmények teljesítését.

A figyelem felkeltésének, a cselekedtetésnek, az ismeretek közvetítésének, megerősítésének differenciált formái a képesség szerinti kiscsoportok kialakításával, illetve egyéni bánásmóddal történnek. Kiemelt fontosságot tulajdonítunk a tehetséges, jó képességű, adottságú tanulók sokirányú fejlesztésének.

Ez tanórai keretek között az alábbi módon történhet:

- differenciált ismeretnyújtás és képességfejlesztés
- egyéni képességekhez igazított többletfeladatok nyújtása
- kiegészítő ismeretek elsajátításának biztosítása
- motiválás
- az önálló ismeretszerzés folyamatának elsajátíttatása
- a tanulás tanítása.

Tehetséggondozás tanórán kívül

Napközi: egyéni képességekhez igazodó differenciált segítségnyújtás. A felsőbb évfolyamok tanulóinak kiegészítő foglalkozásai: kiscsoportos felzárkóztató, tehetséggondozó programok a napközis foglalkozásokhoz kötötten szerveződnek.

Ebbe a körbe tartozik a szakköri tevékenység.

A szakköri tevékenység és a tanórai ismeretszerző munka között szoros kapcsolat van, egymást megerősítő hatás érvényesül. A szakkörök kiválasztásánál a tanuló döntését több motívum is befolyásolja.

A programok szerkezete függ a tanulók és szülei igényeitől, a rendelkezésre álló órakerettől. A tehetséggondozó program keretében kell a gyermekek egyéni felkészítését is megoldani a különböző versenyekre. A szakkörök szervezésénél a széles paletta lehetőséget kínál minden érdeklődő, tevékeny tanuló számára egyéni képességeinek kibontakoztatására. Az ép funkciókra épített fejlesztés esetenként lehetővé teszi, hogy – bizonyos esetben – akár ép társaik versenyén is eredményesen szerepeljenek. Tanulóink eltérő képességeik ellenére megtalálhatják azt a területet, ahol legnagyobb mértékben képesek tehetségüket továbbfejleszteni. A tanulók személyiségére jó hatással van a szereplés, a siker. A szakköri és tehetséggondozó tevékenység a sérült funkciók javulását is eredményezi. A tanulók egyszerre több szakkör munkájába is bekapcsolódhatnak.

Tantárgyi versenyek

Minden tanulónak segítséget és alkalmat kell kapnia arra, hogy adottságainak legfelső határáig eljusson. Ehhez nyújtanak lehetőséget a tantárgyi versenyek.

A tantárgyi versenyek célja:

- ismeretek önálló felhasználása
- képességek kibontakozása
- tartalmi gazdagság megőrzése
- az elsajátított ismeretek magasabb szintre hozása, elmélyítése
- tevékenységet igénylő feladatok önálló megoldásának keresése
- a sokféle tartalmi, szervezeti, módszerbeli megoldás lehetőségének felismerése
- tehetséggondozás
- pályaorientáció.

Hagyományos tantárgyi rendezvények:

- tantárgyi versenyek (szépolvasó, mesemondó, versmondó,)
- Országos Komplex Tanulmányi Verseny (iskolai, fővárosi, országos fordulója)
- Kulturális szemle (iskolai, illetve fővárosi rendezvényei)
- kerületi, fővárosi, országos, illetve nemzetközi sportversenyek
- kerületi, fővárosi, illetve országos pályázatok

3.4.3 Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység áthatja az iskolai élet egészét. A nevelő – oktató munkánk mindennapjaiban, a gyermekkel töltött minden mozzanatban érvényesül azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, a rászorulóknak esetében védő-óvó intézkedéseket tegyen, fokozott figyelemmel kísérje a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű gyermekek életét.

A gyermek- és ifjúságvédelem fő feladata, hogy megelőzze, elhárítsa és enyhítse a gyermek egészséges testi és személyiségfejlődését gátló tényezőket. A gyermek- és ifjúságvédelmi munka kiindulópontja a felderítés, az okok feltárása, kezelése.

Fontos, hogy a felderítés után a jelzés időben kerüljön a megfelelő segítő szervezethez.

A gyermek - és ifjúságvédelmi tevékenység a gyermekek életkori szakaszai szerint eltérő.

Bevezető, kezdő szakasz

- > tanulók elemi szükségleteinek ellátása a családban (élelem, ruházat, tanszer, pihenés, stb.)
- > a tanuló egészséges fejlődéséhez szükséges nevelési légkör biztosítása és a testi épségének megővése a családon belül és a családon kívül
- > a tanuló egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatáson keresztül, az iskolafogászati rendelésekkel, a szakorvosi ellátás (szemészet, fülészet, ortopédia, stb.) és segédeszköz hozzáférhetősége - igény szerint
- > a tanuló intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása (ügyelet, étkezés, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, stb.) a tanuló igénye szerint
- > a család szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különféle támogatások (pénzbeli és természetbeni) felkutatása, információ nyújtása, a hozzájutás segítése, valamint tanácsadás
- > segítségnyújtás a kulturált szabadidő eltöltéséhez, az életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő rendezvényeken történő részvételhez
- > biztosítani a nyári napközis tábori felügyeletet
- > a gyermekeket veszélyeztető helyzetben gyors és hatékony intézkedést tenni
- > folyamatosan ellenőrizni a tanulók eredményeit, a rendszeres iskolába járást, szükség esetén eljárást kezdeményezni
- > a szociális hátrányokkal küzdő gyermekeknek segítséget nyújtani a hátrányaik csökkentése érdekében, a szabályok, a normák elfogadása érdekében.

Alapozó, fejlesztő szakasz

- > a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését szolgáló családi minta, érzelmi kötődés, törődés figyelemmel kísérése
- > a tanuló kortárs csoporttal való kapcsolatának nyomon követése
- > a gyermek egészségére káros anyagok, szerek használatára, fejlődésére káros életmódra fokozott odafigyelés, prevenciós programok
- > a hátrányos helyzetű, és veszélyeztetett tanulók otthoni életformájának, és ellátásának nyomon követése és ellenőrzése
- > a rendszeres iskolába járás elérése, a lemorzsolódás csökkentése a tanulmányai befejezése, a pályaválasztás és beiskolázás érdekében
- > a család szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különféle támogatások (pénzbeli és természetbeni) felkutatása, információ nyújtása, a hozzájutás segítése, valamint tanácsadás
- > életkorának, fejlettségének megfelelő kulturális programokra mozgósítás
- > nyári napközis tábor szervezése
- > vakációs kínálatok, hasznos szünidei programok biztosítása (külső szervezetekkel együttműködve)
- > folyamatos, őszinte érzelmi kötődés biztosítása, amelyben problémáit nyíltan feltárhatja.

Alkalmazott módszerek

- családlátogatás, nevelési segítség, tanácsadás
- jelzés a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága felé
- a gyermekek irányítása a Ferencvárosi Pedagógiai Szakszolgálathoz
- a Családsegítő Szolgálat szolgáltatásainak igénybevételére javaslat
- a Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásainak igénybevételére javaslat
- javaslat a gyermek ideggondozói, gyermekpszichiátriai vizsgálatára
- segélykérelem kezdeményezése, illetve kérelem véleményezése
- javaslat a gyermek védelembe vételére
- kezdeményezés a gyermek gyermekvédelmi gondoskodásba vételére
- a gyermek súlyos bántalmazása, abúzus gyanúja esetén rendőrségi feljelentés,
- az iskolapszichológus vezetésével egyéni és/vagy csoportos foglalkozások tartása tanulóknak és szülőknek.

3.4.4 Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Tanulóink életében meghatározó szerepet tölt be az egész napos pedagógiai gondoskodás, ezzel a devianciára hajlamosító környezet hatását igyekszünk korrigálni, csökkenteni. A személyiség zavarok, tanulási nehézségek, a szociális környezethez való alkalmazkodási problémák gyógypedagógiai korrekciója a napközis foglalkozásoknak is fontos feladata.

A gyermekek helyzetéből, családi háttéréből adódó szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek rendszere iskolánkban:

- a szociális hátrányok feltérképezése háttérvizsgálattal (az adatvédelmi törvény figyelembe vételével)
- a problémák feltárása és a stratégiák kidolgozása az egyéni megsegítésre
- természetben nyújtott támogatás (ruha, élelmezés, könyv)
- táborozási és alapítványi támogatás
- pszichés segítségnyújtás (nevelési tanácsok)
- egészségügyi gondoskodás
- ügyelet biztosítása a tanítási szünetek idejére, valamint a tanítás kezdetét és befejezését követően
- napközis foglalkozás biztosítása valamennyi tanulónk számára 16.00-16.30 között is
- szabadidős programok biztosítása a gyermekek számára
- szakkörök, sportkör működtetése igény és érdeklődés alapján
- a kulturális hátrányok enyhítésére a tehetségesebb tanulók differenciált megsegítése
- tájékoztató, felvilágosító prevenció programok a drogmegelőzéssel, szenvedélybetegségekkel kapcsolatosan (a káros szerek ismerete, és elutasítása, a dohányzás és alkoholfogyasztás veszélyeinek megismertetése változatos módszerekkel, és egészségügyi szakemberek közreműködésével is)
- önismereti képességek, pályaelképzelések folyamatos figyelemmel kísérése, elemzése
- választható szakmák megismertetése a tanulókkal és a szülőkkel
- látogatás a szakiskolákban, a gyakorlati képző helyekre
- egyéni segítségnyújtás a szakmaválasztásban
- pályaalalmassági vizsgálatok, az egészségügyi szűrések megszervezése (szükségszerűen) a szülők bevonásával
- a beiskolázási tennivalók elvégzése, a szülők rendszeres tájékoztatása.
- Iskolánk valamennyi tanulója napközis ellátásban részesülhet, a szülők, a tanulók igényei és jelentkezése alapján. A munkahelyi közösségekből kirekedt, szociális nehézségekkel küzdő családok számára gyermekük nevelésében egyik legfontosabb szintér az iskola. Ezért célunk, hogy a tanuló egész napját az iskolában töltse és tanórán kívüli napközis, tanulószobai és szabadidős foglalkozásokon részt vegyen.

A napközis ellátás a következőket biztosítja:

- a kulturált szabadidő eltöltéséhez szükséges időt, helyet, tárgyi és technikai feltételeket
- az étkezés megszervezését
- a házi feladat elkészítését, gyakorlást és tanulást
- mindennapi testedzést, levegőzést
- természetben nyújtott támogatás (tanszerek, tankönyvek)
- étkezés: ingyenes étkezésben részesülnek, azok a tanulók, akik rendszeres gyermekvédelmi támogatást kapnak. 50 %-os kedvezményben részesül az iskola összes többi tanulója.
- táborozási és alapítványi támogatás
- könyvtári szolgáltatás,

3.4.5 A tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkóztatása

Iskolánkban az egyéni képességekhez igazodó, az egyéni fejlesztési tervek alapján történő speciális készség- és képességfejlesztés kiemelt jelentőségű.

Legnagyobb figyelmet erre az alapozás éveiben fordítunk. A fejlesztés során figyelembe vesszük tanulóink sérüléséből eredő jellegzetes különbségeit, speciális szükségleteit és egyéni teherbíró képességét.

Az egyénre szabott nevelés – differenciált tartalmakban, a sérülés jellegéhez igazodó módszerek, terápiás eljárások alkalmazásában – a tanórákon, valamint tanórákon kívül az egyéni és kiscsoportos rehabilitációs/rehabilitációs és fejlesztő órákon valósul meg.

A fejlesztés egyéni fejlesztési tervek alapján történik. A tervekészítés a szakértői bizottság fejlesztésre irányuló javaslatainak figyelembe vételével, valamint részletes pedagógiai

diagnosztikus vizsgálatokon alapul. A pedagógiai diagnosztikus mérések szempontjai a tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók vizsgálatára irányulnak.

A fejlesztés célja a személyiség biztonságérzetének megteremtésével annyi, és olyan jellegű tevékenység biztosítása, amennyi a gyermek adott fejlettségi fokán szükséges ahhoz, hogy valamely ismeret, képesség biztos készséggé váljon nála. Saját lehetőségeinek megfelelő, optimális szintre hozása.

A fejlesztés feladata a sérült funkciók korrigálása és a hiányzó funkciók kompenzálása.

A fejlesztés területei:

- motoros és orientációs képességek (izomtónus, egyensúlytartás, nagy- és finommozgás)
- mozgáskoordináció, dominancia, cselekvés- és irányítástervezés, térbeli-időbeli tájékozódás)
- kognitív képességek (észlelési folyamatok, figyelem, emlékezet, koncentráció)
- diszlexia prevenció
- a matematika tanulás zavarainak terápiája
- a beszéd alaki és tartalmi részének fejlesztése (tisztá beszéd, helyes nyelvi rendszer)
- grafomotoros képességek fejlesztése
- rendszerezési képességek fejlesztése
- az értelmileg akadályozott tanulóink készség- és képességfejlesztése (autista tagozat).

Módszerek, fejlesztő eljárások

- Alapozó terápia a motoros és orientációs képességek fejlesztésére
- komplex fejlesztő program a kognitív képességek fejlesztésére
- Ayres – szenzomotoros integrációs terápia
- Sindelar program a részképesség gyengeségek terápiájához
- Frostig terápia a vizuális percepció fejlesztésére
- kiscsoportos személyiségfejlesztő tréning
- művészeti terápia
- Meixner-féle diszlexia prevenció
- diszlexia reedukáció
- diszkalkulia terápia
- anyanyelvi-zenei nevelés a grafomotoros képességek és a helyesírás fejlesztésére
- Tervezett Szenzomotoros Tréning (TSMT)
- logopédiai terápiák: pöszeség, megkésett beszédfejlesztés, diszfázia, dadogás

A korrekatív célú fejlesztés folytatódik a felső tagozaton a megelőző évekre alapozva.

A fejlesztésnek itt fokozottabban kell szolgálnia:

- a harmonikus személyiség alakítását
- az önfegyelem fejlesztését
- a tudatos magatartás kialakítását
- a céltudatos feladat és munkavégzést
- az önálló ismeretszerzés igényének kialakítását
- a lényeges ismeretek kiemelésére való képesség fejlesztését
- az információhordozók használatának megismerését (könyvtár, számítógép, mobiltelefon).

A kognitív képességek fejlesztésében a verbális szint megerősítése kerül előtérbe, a műveletek, feladatmegoldások menetének értelmezése, a szabályok alkalmazása analóg feladatokra, ok-okozati összefüggések keresése, a rendszerezési, a kommunikációs képesség fejlesztése, az időben való tájékozódó képesség megerősítése. Törekvés a kulturális, szociális hátrányok felszámolására, kortárs csoportokba történő visszavezetésre, beilleszkedésre.

3.5. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

3.5.1 Oktatási – nevelési színterek

Szakmai együttműködésen belül iskolánk kapcsolatot tart más partnerintézményekkel, óvodákkal, integrációt felvállaló általános iskolákkal, munkaközösségekkel.

Ezeken a színtereken történik az iskolakezdésre történő felkészítés és az integráltan oktatható gyermekek ellátása.

A munkaközösségek az információcsere és egymás munkájának segítésére szerveződtek. Egyes rendezvényeinket és játékos versenyeket a többségi általános iskolában tanuló diákokkal együtt bonyolítjuk le.

3.5.2 A gyermek testi és lelki fejlődését biztosító intézmények

Iskolánkban kimagasló szerepe van a gyermekvédelmi tevékenységnek. Mindez lehetőséget biztosít, hogy a gyermek testi, lelki fejlődését különféle szolgáltatásokon keresztül is segíteni tudjuk. A gyermekjóléti és családsegítő szolgáltatásokkal, védőnői szolgáltatásokkal és gyámhivatalokkal szorosan együttműködve támogatjuk az egészséges személyiség kialakulását.

Esetmegbeszélések

Hatékony színtere az egyes tanulók oktatásában és nevelésében felmerülő problémák megbeszélésére, és segít a megoldás keresésében.

Itt több szempont egybevetésére adódik lehetőségünk. A sajátos nevelési igény minden formája új feladatokat állít az oktatás elé, mely megoldása team- munkát igényel.

3.5.3 Társadalmi, kulturális együttműködés

A tanév során lehetőséget biztosítunk a gyermek-, szülő-, pedagógus oldottabb helyzetben való együttműködésére, iskolai rendezvényeink által.

Ilyen rendezvények:

- a) sportnap
- b) gyereknapi
- c) farsang
- d) karácsonyi ünnepség
- e) Kulturális szemle / Iskolanap

A külső erőforrások mozgósítása, a potenciális támogatók megnyerése igen fontos feladat. A nehéz anyagi helyzetben lévő családok gyermekei számára a jutalomkirándulás, jutalomkönyv hatalmas motiváló tényező.

Viszonzásul támogatóinkat meghívjuk és vendégül látjuk programjainkon, ünnepségeinken.

Szakmai partnerek

- Szakértői Bizottságok
A Szakértői Bizottságokkal történő együttműködés a legfontosabb alapköve az intézményben történő oktató, nevelő munkának. Az általuk készített szakvéleményre épül a tanulók különleges gondozás keretében történő ellátása, az ellátás módja, formája és helye. Továbbá az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálatok bevonásának szükségessége és a kontroll vizsgálatok idejének kijelölése.
- A pedagógiai szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás a szakmai munka színvonalának minél magasabb szintű ellátása érdekében, a pedagógiai szakmai szolgáltató intézmények által meghirdetett – programokon, továbbképzéseken, konferenciákon, tréningeken és más rendezvényeken történő részvétel útján valósul meg.

3.5.4 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A tanulók iskolai életének legfontosabb jellemzője a kiszámíthatóság, a pedagógusok iránti bizalom, a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör, a diáktársakkal és a pedagógusokkal kialakított kapcsolat.

Az eredményes munkának, a képességek kibontakozásának feltétele a jó iskolai közérzet, a színes, változatos diákélet.

Kiemelt célunk, hogy diákjaink szeressenek iskolába járni. Az iskolai tagozatra járók délutáni napközis foglalkozása nemcsak a tanulási technikák elsajátítását, a másnapi készülést jelenti a

gyerekek számára, hanem számos szabadidős tevékenység megismerését is.

A Diákönkormányzat fejlesztésétől a demokrácia gyakorlásán túl a szabadidő-tervezés terén a tanulói aktivitás fokozódását reméljük.

3.5.5 A szülők közösségét érintő együttműködési formák

Iskolánk igyekszik a lehető legtöbb módon személyes kapcsolatot tartani a szülőkkel, szülői értekezletek, fogadóórák, nyílt nap, iskolai rendezvények keretein belül.

Szülői értekezlet célja:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,

Feladata:

- a szülők tájékoztatása
- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos, és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése, és továbbítása az intézmény vezetője felé.

Fogadóóra, kezdeményezett személyes megbeszélés célja

- a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal.

Nyílt tanítási nap

- Célja, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Írásbeli tájékoztató

- Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai, vagy osztály szintű programokról. Lehetőleg a KRÉTA iskolai digitális rendszer használata e célra.

A szülők a tanév során, előre egyeztetett időpontban felkereshetik az intézmény pedagógusait. Felvilágosítást, segítséget kaphatnak az őket érintő kérdésekről.

A gyermekért érkező szülő felé a délutáni foglalkozásokat vezető nevelő mindenkor nyitott az aktuális problémák és információk megbeszélésére.

Ha személyes konzultációra nincs lehetőség, a szülőt minden esetben írásos formában tájékoztatjuk.

3.5.6 Fenntartó szervekkel történő kapcsolattartás

Szükségesnek tartjuk, hogy a fenntartó teljes mértékben megismerje és felmérje a speciális oktatáshoz elengedhetetlen feltételek meglétét:

- éves munkatervek áttekintése, a megvalósítás feltételeinek számbavétele,
- a fenntartó által szervezett értekezletek szinterei a jogszabályváltozások megbeszélésének
- rendszeres adatszolgáltatás biztosítása
- a nyílt napok és rendezvények keretein belül betekintést nyújtunk iskolánk életébe

3.6. Egészségfejlesztési és környezeti nevelési elvek

3.6.1. Egészségfejlesztés

Az egészség nem csak a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jó-lét állapota is. Nem passzív állapot, hanem folyamat. Egy pozitív fogalom, amely a társadalmi, közösségi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi-lelki képességeket hangsúlyozza.

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önségítés feladatait, módszereit.

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket az egészséget meghatározó tényezők felügyeletére és ezáltal egészségük javítására.

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

A megelőzés területei:

Az elsődleges megelőzés a betegség első megjelenésének megakadályozására, az egészség megőrzésre irányul.

Ide tartozik:

- az egészséges táplálkozás,
- az aktív szabadidő eltöltés,
- a mindennapos testmozgás,
- a személyi higiéné,
- a lelki egyensúly megteremtése,
- a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása és fenntartása,
- családtervezési módszerek,
- az egészséges és biztonságos környezet kialakítása,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülése,
- járványügyi és élelmiszerbiztonság megvalósítása.

Mivel a gyermekek, fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolában, ezeknek az intézményeknek ebben a megelőző feladatkörben van jelentős szerepe; elsődlegesen tehát ezekre kell koncentrálnunk.

Módszerek az egészségesebb életmód kialakítására:

Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás:

Itt első sorban az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire hívják fel a figyelmet – elsősorban elrettentő példákkal – megoldásként kínálva a helyes magatartást. Tapasztalatok szerint azonban a tudás, ismeret, felvilágosítás bár nélkülözhetetlen eszköze, ám önmagában nem elegendő a helyes magatartás követéséhez (pl. cigarettás dobozokon is ott van a figyelmeztető felirat, mégis a magyar lakosság 40 %-a cigarettázik). Ebben az esetben az ismeretek átadása általában a hallgatók aktív, személyes bevonása nélkül történik. Ebbe a csoportba tartoznak a gyakran csak alkalmi jelleggel megszervezett iskolai felvilágosító előadások, a különböző brosrák, kiadványok.

Rizikócsoportos megközelítés:

Ez a megközelítés a korai szűrés eredményeként feltárt egészségi problémákkal, illetve sajátos háttérváltozókkal jellemezhető csoportok körében folytatott megelőző tevékenységet jelent. (túlsúlyos személyek, magas vérnyomással élők, alkoholbetegek...gyermekei)

A rizikócsoportokra irányuló megelőző tevékenység közvetlenül kapcsolódik a betegségmegelőzés, prevenció gondolatához.

Érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások:

A kizárólagos, illetve ismeretbővítő módszer hiányosságait, korlátozott hatékonyságát felismerve jöttek létre azok a modellek, amelyek az érzelmi nevelést tekintik megfelelő eszköznek. Lényegük abban a felismerésben rejlik, hogy az egészségkárosító magatartásformák hátterében a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségei húzódnak meg. Ezért az egészségfejlesztési törekvéseknek a társas-érzelmi készségek fejlesztését kell célul tűzniük. Ilyenek pl. a serdülőkori készségfejlesztő vagy önismereti csoport-foglalkozások, ám ezek csoportvezetésben képzett szakembert kívánnak. Az önismeret fejlődésétől remélhetjük, hogy a diákok egészségesebben fognak élni, ellenállnak a dohányzásnak vagy a droghasználatnak.

Kortárshatások az egészségfejlesztésben:

A korai életszakaszokban jelentkező, aggodalomra okot adó, egészséget veszélyeztető magatartásformák az esetek többségében a kortárcsoport nyomására, hatására jelennek meg. Az első cigaretta elszívása, az első részegség, az első illegális droghasználat: mindegyik a társas tevékenység részeként történik meg. Különösen a serdülőkorú fiataloknál a felnőtteknél sokkal hitelesebb a kortárs, aki ezért sokkal jelentékenyebb véleményformáló hatással is van. Az egészségfejlesztés terén a képzett kortársoktatók sokat segíthetnek a nemet mondás képességének megtanításában.

Tevékenységünk az egészségfejlesztésben:

Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegítjük tanulóink és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.

Együttműködést alakítunk ki és folytatunk az egészségügyi, pedagógiai, gyermekvédelmi szakemberek, szülők, diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges és biztonságos környezet legyen.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az egészséges étkezésnek, testedzésnek, szabadidő hasznos eltöltésének.

Egységes, iskolai célok:

Az egészség helyes értelmezése, önmagunkkal szembeni felelősségérzet kialakítása.

Helyes viselkedésmódok elsajátítása.

Egészségvédő szokásrend kialakítása, a szociális és családi háttér maximális figyelembe vételével.

Figyelünk a szellemi és fizikai megterhelés egyensúlyára.

Megpróbáljuk elérni, hogy minden napközis tanulónak legyen fogmosó felszerelése, hogy az ebéd utáni fogmosás biztosított legyen.

Minden tanulónknak legyen tornaruhája, hogy ne a napközbeni ruhájába tornázzon, izzadjon.

Tanulócsoportonkénti célok:

1-4. osztály:

Ismerje meg saját testét, annak működését életkorának megfelelően. Tudjon önállóan mosakodni, s erre legyen igénye is. Ismerje és tartsa be a helyes fogmosás szabályait. Tartson rendet szűkebb és tágabb környezetében. Óvja környezete tisztaságát. Figyeljünk a helyes testtartásra írás, olvasás közben. Mindennap csak a szükséges felszerelést hozza magával, ne cipeljen felesleges dolgokat.

Felelősök: osztályfőnökök, szaktanárok, napközis nevelők,

5-6. osztály:

Erősíteni kell a testápolást, azon belül a tisztálkodást, bőrápolást, haj, kéz, köröm ápolást. A kislányokat fel kell készíteni a menstruációra, az ezzel járó viselkedésre, tisztálkodásra. Itt bevonhatók a biológiát, egészségnevelést oktató pedagógusok. Öltözködjön az időjárásnak megfelelően, ismerje a réteges öltözködést. Hordjon minden nap tiszta fehérneműt. Ismerje az egyensúlyt alvás – pihenés – aktivitás között.

Felelősök: osztályfőnökök, szaktanárok, napközis nevelők, szülők

7-8. osztály:

Tudatosuljanak a testápolás alapvető szabályai, tisztálkodási eszközök tudatos használata. Ismerjék meg testük és nemi szerveik felépítését, helyes tisztántartását. Legyen fogalmuk a fogamzásgátlásról, a menstruáció és a szexuális élet higiénijéről. Ismerjék a dohányzás káros hatásait az egészségre. Kapjanak drog-felvilágosítást külső szakértő bevonásával.

Felelősök: osztályfőnökök, szaktanárok, iskolaorvos, külső szakértő

A programok színterei:

osztályfőnöki órák, előadások, beszámolók, külső szakértői megjelenés, rendőrségi szakemberek, szakkörök, délutáni szabadidős foglalkozások,
napközi,
iskolai ünnepek, osztálydélutánok. Szokásrendszer kialakítása.
szülői értekezletek, szülők felvilágosítása.

3.6.2. Környezeti nevelési program

„A környezetvédelemben felmerülő problémák jelentős része vezethető vissza arra a tényre, hogy Magyarországon még nem megfelelő szintű a környezeti tudatosság foka. A lakosság ismeretei a környezetről, a környezetvédelemtől, annak megóvásáról hiányosak, és többnyire nem megfelelő színvonalúak.”

Nemzeti Környezetvédelmi Program (a Kormány 2031/1998. határozata)

Helyzetkép:

Az iskola helye és épülete

Iskolánk a Középső-Ferencvárosban található, többcélú, szegregált gyógypedagógiai intézmény. Az iskolai nevelés-oktatás két feladatellátási helyen folyik:

- székhelyépületünkben (1095 Budapest, Gát u. 6.) tanulásban akadályozott gyermekeket nevelünk 1-8 osztályig, osztályonként 1-1 tanulói csoporttal. Ez az épület eredetileg egyházi ingatlan volt, zárdaként funkcionált. Ezért szűk folyosók, kis alapterületű tantermek jellemzik.
- autista tagozatunkon (1095 Budapest, Thaly Kálmán u. 17/A) enyhe értelmi fogyatékos és autista gyermekek nevelése, oktatása folyik. Az épület újabb, jó állapotban lévő, eredetileg bölcsődének készült.

Az iskola működése környezeti nevelési szempontból

Iskolában jelenleg egy pedagógus végzi a környezeti nevelési feladatok koordinálását, környezeti nevelési koordinátori megbízással. Az ő feladata a környezeti neveléssel összefüggő pályázatok, rendezvények, jeles napok, kirándulások, megszervezése, egyeztetése, koordinálása, a feladatok kiosztása, a tevékenységek összehangolása.

A többi pedagógus az arra alkalmas tanórákon illeszti be a fenntarthatóság, környezeti nevelés szempontjait, nevelési célkitűzéseit munkájába. Vannak, akik szinte minden megszervezett akcióban, munkában részt vállalnak, s vannak, akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez.

A környezeti nevelés színterei iskolánkban

Környezetvédelmi ismereteket minden tanulónak joga van tanulni és minden iskolának kötelessége tanítani. A környezetvédelmi ismeretek oktatása szorosan összefügg az egészségnevelési és fogyasztóvédelmi ismeretek oktatásával.

Környezetünk védelme, annak rendezettségére, tisztaságára odafigyelés minden magyar állampolgár kötelessége. Tanulóinknak az iskolában meg kell tanulniuk a környezettudatos életvitelt, a fenntarthatóság környezetpolitikáját.

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és attitűddel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészségének fennmaradása érdekében (fenntarthatóság) is cselekedjenek. Ennek eléréséhez a következő célok megvalósítását tartjuk szem előtt az iskolai élet valamennyi színterén, valamennyi tevékenységünket áthatva:

- holisztikus és globális szemléletmód kialakítása
- fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése

Feladatunk a mindennapi iskolai élet „fizikai” és szellemi környezetének átalakítása a környezeti nevelési program szellemében:

- anyag- és energiatakarékos iskolaüzemeltetés és tanórai mozzanatok
- pedagógusok, dolgozók példamutatása,
- a szelektív hulladékgyűjtés következetes megvalósítása,
- termek, folyosók és az udvar zöldítése, a tantermek organikus díszítése
- a tömegközlekedési eszközök, a kerékpáros és gyalogos közlekedés népszerűsítése,
- a menza környezetbarátabb, egészségesebb működtetése,
- az iskolai ismeretterjesztés tanórán kívüli eszközeinek jobb kihasználása (faliújság, iskolaújság),

Hagyományos tanórai keretben:

A pedagógusok személyes példamutatásán túl az egyes tanórákba is be lehet és be kell építeni a környezetvédelmi nevelés szempontrendszerét. Különösen fontos a következő tanórák attitűdalakító szerepe:

kézműves (természetes anyagok megmunkálása, munkaterület védelme, takarítása)

testnevelés (tornaruha használata, a testmozgás népszerűsítése, mozgásélmény biztosítása, egészséges életmódra nevelés)

környezetismeret, természettudomány (egészséges életmódra nevelés, felelősség kialakítása a környezeti problémákkal kapcsolatban, szelektív hulladékgyűjtésre nevelés, környezet-egészségügyi problémák megismerése)

földrajz (élmények és tapasztalatok gyűjtése a tanulók közvetlen élő és élettelen környezetükből, különböző népek eltérő természeti és gazdasági lehetőségei, ismerjék meg a globális problémákat és azok mérséklési lehetőségeit)

kémia (környezetbiztonsághoz szükséges ismeretek; vegyszerek és veszélyes anyagok, hulladékok kezelése, használata, megsemmisítése; ismerjék a környezetet leginkább szennyező anyagokat, törekedjenek azok használatának mérséklésére, ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és tartózkodjanak azok használatától)

fizika (környezeti változások magyarázata, az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, hullámok, zaj...) egészségkárosításának és csökkentésüknek megismerése, környezeti erőforrásokat csak felelősséggel szabad felhasználni, alternatív energiák)

Nem hagyományos tanórai keretben:

Iskolánkban igyekszünk minden tanévben két alkalommal erdei iskolát szervezni több osztály tanulói számára is. Az itt folyó munka a tanév szerves részét képezi. Az erdei iskolában a munka meghatározott, speciális napirend szerint folyik.

Tanórán kívüli programok:

Környezeti nevelési jeles napok (A Víz világnapja, A Föld Napja, Madarak és Fák Napja...) megrendezése az iskolai és óvodai intézményegységünkbe járó gyerekek számára.

Kirándulások, erdei iskolák szervezése osztályok, illetve célcsoportok számára.

Erőforrások:

- Iskolán belüli emberi erőforrások: intézményvezetőség, környezeti nevelési koordinátor, pedagógusok, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak, tanulók
- Iskolán kívüli erőforrások: kerületi önkormányzat, önkormányzati képviselő, tankerület, civil szervezetek (főként kirándulások alkalmával),
- Pénzügyi erőforrások: bevételek, elsősorban pályázatok útján

Az iskola környezeti nevelési szemlélete

A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítani, amelyben hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód is. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani. Intézményünkben kiemelten fontos feladatunknak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk, az esetleges otthoni negatív hatásokat mérsékeljük.

Iskolánkban 1995 óta foglalkozunk tudatosan környezeti neveléssel, programok szervezésével. Munkánk során az iskolai élet sok területén (szakkör, jeles napok rendezvényei, kirándulások, tanórák, dekoráció...) foglalkoztunk a fenntarthatóságra neveléssel. Különösen fontos az értelmi fogyatékos gyermek esetében, hogy minél több oldalról kapjon megerősítést egy cselekedet, tevékenység. Csak ekkor van esély arra, hogy ne elszigetelt ismereteket szerezzenek tanítványaink, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert.

Ezt a célt hivatott szolgálni az iskola újkialakítású udvara, valamint a közösségi folyosók, lépcsőház dekorációja is.

3.7. A tanulók fizikai állapotának felméréséhez szükséges módszerek

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban tanévenként – a felnőttoktatásban és az 1-4. évfolyamon tanulók kivételével – megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik. Az érintett tanuló fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát a testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi.

Erre évente egyszer, január és április hónap között kerül sor (ennek időpontjáról pontos utasítást minden évben az Oktatási Hivatal ad). A felmérés és adatrögzítés a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT[®]) rendszer előírásainak megfelelően történik.

Felelősök: testnevelést tanító pedagógusok

3.8 A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját az SZMSZ mellékletében rögzített munkaköri leírásuk tartalmazza.

3.8.1 A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok ellátása,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- osztályterem rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

3.8.2 Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztályba járó tanulók szüleivel.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: elektronikus napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére.
- Részt vesz munkaközössége munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

3.9 A tanulók részvétele az intézményi döntési feladatokban

Az intézmény tanulói diákképviselettel diákönkormányzatot alakítanak. A diákönkormányzat az iskolával tanulói jogviszonyban álló diákok érdekképviselői, érdekvédelmi fóruma.

- A diákönkormányzat az iskola nevelési-oktatási célkitűzéseinek megvalósítását az életkori sajátosságok fegyelembetartásával, a tanulói aktivitás és öntevékenység fejlesztésével segíti.
- A diákönkormányzat éves munkaterv alapján dolgozik. Tevékenysége során törekszik, a tanulmányi munka fejlesztésére, közreműködik a színvonalas kulturális- és sportélet megszervezésében és a tanulóközösség érdekképviselőjében.
- A diákönkormányzat vezetője beszámolási kötelezettséggel tartozik a végzett munkáról az őt megválasztó közösségnek, tájékoztatási kötelezettsége van az iskolavezetés és nevelőtestület felé.

A diákönkormányzat tisztségviselői:

- Gyermekvezetők: osztályonként egy-egy képviselő.
- A diákönkormányzat vezetője, aki a városi diákönkormányzatban képviseli az intézmény diákközösségét.
- A diákönkormányzat felnőtt segítője, aki a gyermekvezetők véleményét, javaslatát, észrevételeit továbbítja a nevelőtestülethez.

A diákönkormányzat működése

- A Diáktanács havonta tart megbeszélést a sors feladatokról.

Döntési joga van

- a diákság közösségi életének tervezésében,
- szervezésében,
- ellenőrzésében és
- értékelésében.

Egyetértési joga van

- a házirend kialakításában,
- az SZMSZ diákokat érintő kérdéseiben,
- a tanulók fegyelmi és jutalmazási szabályzatának kialakításában.

Véleményezési joga van:

- a tanév rendjének meghatározásában;
- a szabadidős, tanórán kívüli programok szervezésében, lebonyolításában;
- meghirdetett versenyek, pályázatok értékelésben;
- a tanulók kitüntetésében, jutalmazásában, büntetésében;

Javaslattevő joga van

- minden, a diákok jogait és kötelességeit érintő kérdésben.

3.10 A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai

A vizsgák leírását az iskola helyi tantervének 4.6.3. pontja (22. oldal) tartalmazza.

3.11 A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Iskolánkba a tanulók a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság tagintézményének határozata alapján, szakértői véleménnyel, iskolatípus és osztály megjelölésével érkeznek. Intézményünk ezen szakértői bizottsági határozat alapján fogad(hat)ja be és helyez(het) el a megfelelő osztályfokba a gyerekeket. Iskolatípus és/vagy tantervmegjelölés nélkül érkező tanulókat a következő szakértői bizottsági vizsgálatig veszi fel intézményünk, TANAK tantervvel oktatva.

Kerületen kívüli állandó lakóhelyű iskolások felvételét a szülő kérvényben kezdeményezi az iskola igazgatójánál, aki – szabad férőhely birtokában – engedélyezi a tanulói jogviszony létesítését.

Az intézmény más intézményből a fenntartó kérésére / utasítására is felvehet gyermeket. Ilyenkor nem szükséges a szülőnek kérvényezni a gyermekelhelyezését.

3.12 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítási terve

Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása** tanírási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) valósul meg.

Cél: a veszélyhelyzetek felismertetése, a segítségkérés alapelveinek megismertetése. Fontos a sürgősségi szemlélet kialakítása, a baleset valamint a hirtelen bekövetkező egészségkárosodás alapszintű ellátásának elsajátítása. A felelősségteljes és szabálykövető magatartás kialakulásának megalapozása.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Elmélet:

- Vészhelyzet, sürgősségi- sürgős állapotok definíciója
- A sürgősségi betegellátás rendszere
- Baleseti mechanizmusok
- A sebzések fajtái, a sebellátás alapjai
- Mentőhívás
- A fájdalomcsillapítás alapjai
- A recept nélkül kapható gyógyszerek az elsősegélynyújtásban

Gyakorlat

- Keringési paraméterek vizsgálata: pulzustapintás, pulzus megítélése
- Légzési paraméterek vizsgálata: mellkas-vizsgálat, légzés megítélése
- A vérzéscsillapítás módszerei
- Sebellátás;
- Égések, fagyások helyszíni ellátása
- Fektetési módok: stabil oldalfekvés technikája

3.13. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

3.13.1. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai

1. Tanterem

- tanulói asztalok, székek - tanulók létszámának figyelembevételével, életkornak megfelelő méretben
- nevelői asztal, szék - tantermenként 1
- eszköztároló szekrény - tantermenként 1
- tábla - tantermenként 1
- ruhatároló (fogas) - a tanulók létszámának figyelembevételével
- szeméttároló - helyiségenként 1
- sötétítő függöny ablakonként - az ablak lefedésére alkalmas méretben

2. Szaktanterek (a tantermi alapfelszereléseken felül)

a) számítástechnikai terem

- fehér, filctollas tábla - 1
- számítógépasztal - kettő tanulónként 1
- számítógépek és tartozékai - kettő tanulónként 1 felszerelés
- nyomtató – lehetőség szerint
- programok - szükség szerint

b) interaktív táblás szaktanterem

- tanulói asztalok - két tanulónként 1
- fali mosogató - tantermenként 1
- interaktív kivetítő rendszer
- könyvespolc-rendszer

c) művészeti nevelés szaktanterem

- vízcsap (falikút) 1
- elektromos zongora 1
- tábla 1
- CD vagy lemezjátszó, magnetofon vagy dig. hangberendezés 1
- tárolópolcok, szekrények - tantermenként

d) technikai szaktanterem (életvitel és gyakorlati ismeretek céljait is szolgálhatja)

- rajzasztal - tanulók létszámának figyelembevételével 1 hely
- tanulói munkaasztal - tizenöt tanuló részére

e) fejlesztő terem

- számítógépasztal széssel 1
- munkaasztal - 1
- vízcsap (falikút) 1
- polcok, szekrények
- tábla

3. Logopédiai foglalkoztató egyéni fejlesztő szoba

- tükör 1
- asztal 1
- szék 2 (egy gyermek, egy felnőtt)
- szőnyeg 1

4. Tornaterem

- kislabda 5
- labda 5
- tornaszőnyeg 2
- tornapad 2
- zsámoly 2
- bordásfal 2
- mászókötel 2
- gumikötél 5
- ugrókötel 5
- medicinlabda 5
- stopper 1
- kiegészítő tornakészlet 1
- kosárlabda palánk 2
- gyűrű 1

5. Sportudvar

- szabadtéri labdajáték felszerelése 1
- magasugró állvány, lécs 1
- távol-, magasugró gödör 1 (homokkal vagy szivaccsal)
- futópálya 1 - lehetőség szerint kialakítva
- egyéni fejlesztést szolgáló speciális tornafelszerelések - egy iskolai osztály egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben

6. Vezetői iroda

- íróasztal 3
- szék 4
- iratszekrény 3
- telefon 1
- számítógép 2

7. Nevelőtestületi szoba

- fiókos asztal - 2 pedagógus szerint 1
- szék - pedagóguslétszám szerint 1
- ruhásszekrény vagy fogasok - pedagóguslétszám figyelembevételével
- tükör 1

8. Egyéb ügyviteli helyiség (igazgató-helyettesi, iskolatitkári iroda)

(több helyiségben az eszközök a feladatmegosztás szerint eloszthatók)

- asztal - felnőtt létszám figyelembevételével
- szék - felnőtt létszám figyelembevételével
- iratszekrény 1
- lemezszekrény 1
- fénymásoló 1
- számítógépasztal és szék 2
- számítógép 2
- telefon 1

9. Könyvtár

- tanulói asztal, szék - egy iskolai osztály egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben életkornak megfelelő méretben
- könyvtárosi asztal, szék 1-1 - az asztal egyedi világítással
- szekrény (tároló)
- tárolók, polcok, szabadpolcok háromezer könyvtári dokumentum elhelyezésére
- számítógép, nyomtató 1-1
- videó (lejátszó, felvevő) televízióval 1
- CD vagy lemezjátszó 1
- DVD lejátszó 1

3.13.2. A nevelőmunkát segítő eszközök

Taneszközök

Tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyag feldolgozásához évfolyamok, tantárgyak alapján oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa.

Egyéni fejlesztést szolgáló speciális taneszközök évfolyamok, tantárgyak alapján oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa fogyatékos tanulót oktató iskolában.

CD vagy lemezjátszó (székhelyen és telephelyen) 1 - bárhol szükség szerint elhelyezhető.

Az osztályterekben projektor kivetítő és lehúzható vetítővászon.

Székhelyen a felsős osztályterekben projektor kivetítő és lehúzható vetítőállvány.

Interaktív digitális tábla – Iskolánk sokoldalúan használja ki a digitális tábla nyújtotta lehetőségeket. Tantestületünk egyre több tagja készít maga is az éppen aktuális tananyaghoz, téma-, ill. problémakörhöz fejlesztő, motivációs, ill. gyakorló típusú feladatsorokat, amelyeket azután a tantestület számára hozzáférhető helyen gyűjtünk össze és rendszerezünk.

A kiszolgálóhelyiségekben a helyiség rendeltetésszerű használatát biztosító bútorokat, berendezési eszközöket helyezünk el. Valamennyi helyiség berendezésénél figyelembe vesszük az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeket, a közegészségügyi előírásokat, a tűzvédelmi, az egészségvédelmi, a munkavédelmi követelményeket. A fűtés megoldásáról, a helyiségek rendeltetésszerű használatát biztosító - a mellékletben fel nem sorolt további - eszközökről (pl. lábtörlő, virágállvány, színes képek, tájékoztató tábla) helyben az iskola vezetése dönt.

Az iskolába csak a szabványnak megfelelő eszközök és felszerelések vihetők be. A pedagógus - az iskola szervezeti és működési szabályzatában, házirendjében meghatározott védő, óvó előírások figyelembevételével - viheti be az iskolai foglalkozásokra az általa készített, használt pedagógiai eszközöket.

3.14. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az **igazságosság**, amely annak a biztosítását jelenti, hogy a személyes és társadalmi körülmények, (*nem, társadalmi-gazdasági helyzet, etnikai származás, értelmi szint*) ne jelentsenek akadályt az oktatási lehetőségek kihasználásában.

A **befogadás**, amely azt jelenti, hogy mindenki számára biztosított az oktatás alapvető szintje mindenki legyen képes írni, olvasni, egyszerű számításokat elvégezni.

Az iskolai kudarc kezelése segít leküzdeni a társadalmi hátrányokat.

Az iskola megfelel a mai kor szegregált intézményekkel kapcsolatban támasztott követelményeinek. Minden területen rendelkezésre áll az oktatáshoz szükséges tárgyi és személyi feltétel a sikeres oktatás megvalósításához.

Programunk **célja**, hogy biztosítsuk az intézményen belül az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését, figyelembe véve a szülők igényeit és a törvényi előírásokat. A program közvetlen célcsoportja: a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és pedagógusaik.

Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosítása mellett biztosítjuk a tanítványok optimális képzésével az esélyteremtést.

A támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását az esélyegyenlőség előmozdítását az iskola minden tevékenysége során figyelembe veszi és alkalmazza:

- a beiratkozásnál,
- tanításban, ismeretközvetítésben,
- a gyerekek egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- tanulói előmenetelben,
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában,
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- a továbbtanulásban, pályaorientációban,
- a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében,
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Az iskolai esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések megvalósítása az intézmény minden dolgozójának kötelessége. A tervezett tevékenységek koordinálása, a program végrehajtása, az iskola mindennapi feladata.

Az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálásáért az iskola igazgatója a felelős.

Ezzel kapcsolatban 3 fős bizottságot állít fel, melynek állandó tagjai:

1. az iskola minőségügyi vezetője,
2. az adott szakmai munkaközösség vezetője
3. az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse.

A tantestület minden tagjának kötelessége betartani az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítani a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkör kialakítását.

Az esélyegyenlőség sérülése esetén a tantestület minden tagjának kötelessége jeleznie azt, az iskola ifjúságvédelemért felelős nevelőjének.

Az iskola kezdő évfolyamán már a tanév elején igyekszünk kiszűrni azon gyermekeket, akik a mindennapi tanulás terén elmaradnak társaiktól az osztályban. A lemaradást egyéni foglalkozáson, felzárkóztatáson, a differenciált oktatás pedagógiai módszerek alkalmazásával igyekszünk fejleszteni.

A többi évfolyamon is figyelmet fordítunk a lemaradó tanulók tanulmányi előmenetelére. A jelentős lemaradásokat differenciált oktatással, valamint egyéni és kiscsoportos munka alkalmazásával (rehabilitáció, korrepetálás) pótoljuk, illetve konzultálunk az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal és értesítjük a szülőket is.

Minden esetben törekszünk arra, hogy az évfolyam követelményeinek az alapjait a lehető legalaposabban sajátítsa el minden tanítványunk. Ez lehetőséget teremt tanulóink számára a folyamatos haladásra, az évvesztés elkerülésére.

Az egyes magatartási formák torz, az iskolában nem elfogadható megnyilvánulásáról jegyzőkönyvet veszünk fel az eset leírásával, amiről az osztályfőnökök tájékoztatják az ifjúságvédelmi felelőst, majd az a szülőket, és a családsegítő szolgálat munkatársait. Ám ezen tanulóknál is törekszünk arra, hogy felismerjék a tanulás fontosságát.

3.15. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Iskolánkba a tanulók a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság határozata alapján, szakértői véleménnyel, iskolatípus és osztály megjelölésével érkeznek. Intézményünk ezen szakértői bizottsági határozat alapján fogad(hat)ja be és helyez(het)i el a megfelelő osztályfokba a gyerekeket.

Kerületen kívüli állandó lakóhelyű iskolások felvételét a szülő kérvényben kezdeményezi az iskola igazgatójánál, aki – szabad férőhely birtokában – engedélyezi a tanulói jogviszony létesítését.

3.16. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban a csoportok bontását a törvényben meghatározott létszámkeretek alapján végezzük. Az egyéb foglalkozások (szakkörök) minimálisan 8 fővel indíthatók.

3.17. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai

3.17.1. Az etika oktatása

A nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezései szerint az általános iskola 1-8. évfolyamán az etika tantárgy oktatása kötelező tanórai keretben történik. Az etika tantárgy anyagához 1-4. osztályban a Nat Magyar nyelv és irodalom, Ember és társadalom, Életvitel és gyakorlat, valamint Művészetek műveltségterületének azok a fejlesztési követelményei és közműveltségi tartalmai az irányadók, amelyek az életkori sajátosságoknak megfelelő beszélgetési témákat, magatartásmintákat, életvezetési szokásokat közvetítenek. Az 5-8. évfolyamon az etika tantárgyra az Ember és társadalom műveltségterület etika közműveltségi tartalmai érvényesek.

A hit- és erkölcsstan oktatására vonatkozó szabályok

Míg a hit- és erkölcsstan oktatás etika oktatási területének tartalmát és követelményeit a Nemzeti alaptanterv szabályozza, addig a hit- és erkölcsstan oktatáson belül a tanuló által választható hitoktatás kereteiről.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény másként rendelkezik:

az iskolai keretek között folyó hitoktatás szervezését, tartalmának meghatározását és felügyeletének ellátását minden nevelési-oktatási intézménytípus (óvoda, iskola, kollégium) esetén az adott egyház és az adott egyház nevében eljáró jogi személy hatáskörébe utalja.

3.17.2. Egész napos iskola

Intézményünk nem működik egész napos iskolaként.

Ugyanakkor a nemzeti köznevelésről szóló törvény értelmében valamennyi általános iskola választható foglalkozásokat szervez 16 /16:30/ (szülői igény esetén 17:15) óráig.

Ennek alapján intézményünk délutáni (14-16 óráig) foglalkozásokra szakköröket, énekkart, napközis foglalkozást és sportfoglalkozásokat kínál tanítványainknak.

3.17.3. Természettudományos nevelés

Az egyén, a közösségek és a természet harmóniájának elősegítése a nevelés-oktatás rendszerének kiemelt feladata. A kísérletezés, a megfigyelés, a természettudományos gondolkodás differenciált fejlesztése és alkalmazása, a műszaki ismeretek hétköznapi életben

is használható elemeinek gyakorlati elsajátítása a Nat kiemelten fontos tartalma. Cél, hogy a természettudomány ismeretei és módszerei úgy épüljenek be a diákok gondolkodásába és tevékenység-repertoárjába, hogy előhívhatók legyenek a mindennapi problémák értelmezése és megoldása során.

Ezen attitűd megalapozásában segít a Leövey Klára Gimnáziumban működő (TÁMOP-3.1.3-10/1-2010-0002 projekt keretében kialakított), természettudományos labor látogatása felső tagozatos biológia, fizika, kémia, földrajz tanórákon.

3.17.4. Mindennapos testnevelés

A nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglalt kivételekkel az iskola a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg.

Részletesen lásd a 3.17 pontban!

3.17.5. Mindennapos művészeti nevelés

Az alsó tagozatos nevelés-oktatás egyik kiemelt feladata a mindennapos művészeti nevelés, amely az iskola délutáni foglalkozási keretének felhasználásával is megvalósulhat, így teremtve alkalmat a tanulók különféle egyéni, kisközösségi művészeti tevékenységeinek fejlesztésére.

Az 5-8. évfolyamokon folyamatosan biztosítani kell a művészeti nevelés tanórai és tanórán kívüli iskolai feltételeit, lehetőségeit. Ezt iskolánkban a felső tagozaton a Technika, életvitel és a Vizuális kultúra tanórák heti óraszámának 1-1 órával történt megemelésével tudjuk megtenni.

3.17.6. Idegennyelv-oktatása

A Nemzeti alaptantervben leírtakkal ellentétben iskolánkban az idegennyelv-oktatását is a Kerettantervek szabályozzák. Eszerint intézménytípusunkban – a törvényi előírásoknak megfelelően – csak 7. és 8. évfolyamon történik az idegennyelv-oktatása (2 tanóra/hét).

3.17.7. SNI tanulók nevelése-oktatása

Mivel SNI tanulókra szegregált iskola vagyunk, a Nemzeti alaptanterv ajánlása szerint intézményünkben a tanulók önmagukhoz mért fejlődését vesszük értékelésük alapjául.

Erről részletesen a *Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve* rendelkezik.

3.18. A mindennapos testnevelés megvalósításának módja

Az Nkt. 97.§ (6) bekezdése értelmében a mindennapos testnevelést 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben – kezdve az 1.,5.,(9.) évfolyamokon – kellett megszervezni, azokon az évfolyamokon, ahol közismereti tárgy oktatása folyik, heti öt testnevelés óra keretében.

Iskolánkban órarend szerinti 5 testnevelés óra van – az idézett törvény szerint – felmenő rendszerben 2012. szeptember 1-jétől az 1. és 5. évfolyamokon. Ezen kívül intézményi szervezésben – az aktuális intézményen kívüli egészségügyi, járványügyi helyzet meghatározottsága alapján – részt vesznek tanulóink úszásoktatáson, gör- és jégkorcsolya oktatáson, valamint délutáni tömegsport szervezésen.

3.19. Egyéni foglalkozások, tanórán kívüli foglalkozások

Egyéni foglalkozások:

Egyéni foglalkozások/tanórák

- Logopédiai foglalkozások (logopédus)
- Korrepetálások (szaktanárok szükség szerint)
- Versenyekre való felkészítések (tanulmányi és iskolai tanulmányokkal kapcsolatos {szépiró, szépolvasó, versmondó, népdaléneklő...} versenyek, sportversenyek)
- Rehabilitációs tanórák (Nkt. 27. § (8))

Tanórán kívüli foglalkozások:

Sportkör , úszás, korcsolya oktatás:

- Úszás
- Korcsolya oktatás
- Sportkör

Énekkari foglalkozás

Ügyelet: reggel 7.00 – 7.45-ig, délután 16.30 – 17.15-ig

Napközi: munkanapokon 16.30-ig

Érdeklődés szerint szakköröket, szabadidős foglalkozásokat indítunk:

- szakkör
- énekkar
- sportkör

3.20. EGYMI Utazópedagógusi hálózat intézményegység működése

Az EGYMI feladata a többségi intézményekben a sajátos nevelési igényű gyermekek sikeres integrációjának segítése. Ezt utazótanári hálózat megszervezésével és működtetésével látjuk el. Az ellátandó gyermekek létszáma és ezzel együtt a szükséges óraszám is folyamatosan nő.

Intézményünk Utazó Gyógypedagógiai Hálózata a KK Belső-Pesti Tankerületi Központhoz tartozó IX. és V. kerületéhez tartozó oktatási intézményekben, óvodákban integráltan - a többi tanulóval együtt - oktatott sajátos nevelési igényű tanulók ellátását biztosítja.

Tevékenységünk jogszabályi hátterét

- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény („A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.”)
- A 8/2014. (I.30.) EMMI rendelet (A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet módosításáról)
- A 326/2013. (VIII. 30.) Kormányrendelet adja.

3.20.1. Az utazó gyógypedagógiai hálózat működési célja

A többségi intézményekben integráltan nevelt-oktatott sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók közvetett és közvetlen gyógypedagógiai megsegítésének biztosítása. Az utazó szakember-hálózat működtetése egy szolgáltatás. Az utazó gyógypedagógus tevékenységével a szolgáltatást igénylők szükségleteit elégíti ki.

A különleges gondozást a szakértői és rehabilitációs bizottságok szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani. Feladatunk elsősorban a gyermekek szakvéleményében foglaltaknak megfelelően heti rendszerességgel a sérülés specifikumától és az ellátás komplexitásától függően, a törvény (2011. évi CXCV. törvény 6. sz. melléklete, 20/2012.EMMI

138. §) által meghatározott keretek között az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs órák ellátása, valamint az integrált ellátásban résztvevő intézmények részére segítségnyújtás az együttnevelés megvalósításában, az esélyegyenlőség biztosításában.

3.20.2. Az utazó gyógypedagógiai hálózat feladatai

- A többségi intézmények igényeinek felmérése.
- A szolgáltatás ellátásának megszervezése.
- A tanulók készségeinek, képességeinek felmérése.
- Egyéni fejlesztési terv készítése.
- Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs rehabilitációs, fejlesztő foglalkozások biztosítása.
- Az integráló pedagógusok, intézmények részére konzultációs lehetőségek biztosítása.
- A tanuló tanórán történő foglalkoztatásával, fejlesztésével és értékelésével kapcsolatban felmerülő kérdések megbeszélése, a problémák megoldása, kezelése.
- Az integráló pedagógus hozzájárulásával hospitálás a tanórákon, az SNI gyermek megfigyelése tanórai környezetben és szabadidős tevékenység közben.
- Kapcsolattartás, segítségnyújtás szülőknek.
- Előadások, tájékoztatók tartása.

Az ellátás helyszíne

Az integráló feladatokat ellátó többségi óvodák, általános iskolák és középiskolák.

Óvodások mozgásterápiája esetén intézményünk óvodájának tornaterme.

3.20.3. Az ellátás célcsoportja

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodás kortól a tankötelezettség végéig, akiknek ellátási jogosultságát a megyei és/vagy országos tanulási képességet vizsgáló és szakértői és rehabilitációs bizottságok, beszédvizsgáló mozgás-, látásvizsgáló szakértői bizottságok határozzák meg.

3.20.4. Az ellátottak köre

- Beszédfogyatékos gyermek
- Intellektuális képesség zavarral élő gyermek (tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott)
- Autizmussal élő gyermek
- A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási, folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanuló
- Mutista gyermek
- Kóros aktivitás zavaros gyermek
- Kóros hiperkinetikus gyermek

Az ellátásra való igényt az integráló intézmény minden tanév végén jelzi az utazó hálózat vezetője felé a megfelelő nyomtatvány kitöltésével, és azt az EGYMI-be eljuttatja.

3.20.5. Az ellátás óraszámja

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet és a Nkt. alapján a szakértői véleményben foglaltak figyelembe vétele mellett meghatározott, a fejlesztés során az egyéni igények alapján változtatható.

3.20.6. Az utazótanári szolgálat személyi feltételei

A fogyatékoság típusának megfelelő végzettségű gyógypedagógus:

- tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos
- értelmileg akadályozottak pedagógiája szakos
- szomatopedagógia szakos
- pszichopedagógia szakos
- logopédia szakos
- konduktor

Az utazó gyógypedagógus hálózatban közreműködő szakemberek végzettsége az esetek döntő többségében a gyermek sérüléséhez, fogyatékosági típusához igazodó. Amennyiben kapacitáshiány miatt szakos gyógypedagógust nem tudunk biztosítani, az egyéni igények mérlegelése után - a szükséges szakember mentorálása mellett – más szakos gyógypedagógus is elláthat fejlesztő feladatokat, vagy más szakirányú EGYMI utazótanári szolgálatától igényelhetünk ellátást.

3.20.7. Az utazó gyógypedagógiai hálózat tárgyi feltételei

- Fejlesztőszoba (többségi intézményekben és az EGYMI-ben)
- Fejlesztő eszközök (részben a módszertani intézmény, részben az integráló intézmény biztosítja)
- Fejlesztő feladatlapok, módszertani programok, vizsgálati anyagok gyűjteménye
- Szakkönyvek, gyógypedagógiai szakirodalom

Az ellátás formája

- egyéni foglalkozás
- kiscsoportos foglalkozás (4-6 fő)

Az ellátás időkerete

Heti rendszerességgel a sérülés specifikumától és az ellátás komplexitásától függően a jogszabályi kereteken belül 2-10 óra egyéni igényeknek megfelelően.

Az utazó gyógypedagógus órarendjének összeállításánál figyelembe vesszük a gyermekek

- életkorát,
- napirendjét,
- órarendjét,
- terhelhetőségét,
- a komplex fejlesztésben részt vevő más szakemberek időbeosztását,
- a többségi intézmények helyi adottságait,
- az ellátandó intézmények földrajzi elhelyezkedését.

Az ellátás tervezése

A jogosultságot meghatározó szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményére, a fejlesztési előzményekre és a folyamatos gyógypedagógiai diagnosztizálásra épített fejlesztési terv alapján. A fejlesztés kezdetén a bemeneti mérést követően készül a fejlesztési terv, melyet a fejlesztési ciklus végén felülvizsgál és módosít a fejlesztést végző gyógypedagógus.

3.20.8. Az utazó gyógypedagógus feladatai

1. A gyermekkel való foglalkozás kapcsán

- A fejlesztés kezdetén a gyermek sokoldalú megismerése.
- Kis-, mikrocsoportos formában habilitációs –rehabilitációs foglalkozások tervezése a gyermek aktuális állapota, a meglévő képességek, a környezeti feltételek (intézményi belső dokumentumok, tárgyi feltételek) figyelembevételével, vezetése változatos eszközök felhasználásával (IKT, manipulációs

játékok, interaktív feladatlapok) és tanulói tevékenykedtetésre épülő munkaformákkal.

- Feladata a fejlesztő foglalkozások alapjául szolgáló motiváló légkör tudatos megteremtése, fenntartása
- Időszakos felmérések, mérések (a gyermek önmagához mért fejlődésének, változásának regisztrálására)
- Az SNI tanulók tanév eleji készségeinek, képességeinek felmérése diagnosztikus vizsgálati eljárásokkal.
- Igény szerint tanév közben az SNI tanulók fejlődésének megállapításához és az egyéni fejlesztési terv további elkészítéséhez felmérések

2. Az integráló intézményekkel, pedagógusokkal való kapcsolattartás

Az SNI gyerekek nevelése-oktatása kapcsán fontos, hogy a velük foglalkozó szakemberek, szülők között legyen párbeszéd. Ehhez teremt fórumot az esetmegbeszélés, melynek keretében (igény szerint) egy gyermekkel vagy egy problémás helyzettel kapcsolatosan oszthatják meg véleményüket az érintettek egymással, s jelölhetik ki a megoldást hozó, mindenki által felvállalható lépéseket, teendőket. Az óralátogatások lehetőséget biztosítanak pedagógusoknak és gyógypedagógusoknak, hogy kölcsönösen betekintsenek a másik szakma gyakorlatába, módszertanába.

Szervezünk előadásokat, a többségi intézmények pedagógusai részére, mely nagyban segít(het)i az együttnevelés-együttoktatás elterjedését, minél sikeresebb megvalósítását.

3. A szülőkkel való kapcsolattartás (igény szerint)

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók nevelésével kapcsolatban a szülők is szembesülnek nehézségekkel, problémákkal. Elengedhetetlen, hogy fórumot teremtsünk számukra, ahol szakember segítségével közösen találhatnak válaszokat, megoldási javaslatokat. Egyik fajtája a szülői konzultáció, fogadó óra, melyen lehetőség szerint az integráló intézmény képviselője is jelen van. Rendszeresen tartunk nyílt órákat.

4. Adminisztrációs feladatok

Az SNI tanulók ellátására vonatkozó dokumentáció kezelése, kötelező kontroll figyelemmel kísérése, egyéni fejlesztési terv készítése és felülvizsgálata, egyéni habilitációs napló, későbbiekben Kréta-rendszerben enapló vezetése.

Munkaidő-nyilvántartás készítése (KRÉTA), teljesítésigazolások leadása határidőre

3.20.9. Ellátás óvodában

1. Beszéd fogyatékos gyermek

Beszéd fogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszéd problémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében, a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszéd szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszéd szervi működés gyengeségében, a

beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg. A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését.

2. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekekre jellemző a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének zavara, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmatlan, sztereotip viselkedés, a viselkedésszervezés és kivitelezés zavara és az egyenetlen képességprofil. Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva. A fejlődési zavar átlagos, vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülés-specifikus fejlesztésre minden érintett gyermeknek joga és

szüksége van. Autizmusban a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv. A központi probléma azonban nem a nyelv hiánya, vagy megkésített fejlődése, hanem a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése. Az alapvető problémák közé tartozhat a nyelvhasználat színvonalától függetlenül, hogy hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek lehető legkorábbi diagnózist követő rehabilitációs terápiája megelőzheti egyes tünetek kialakulását, enyhítheti a fejlődés devianciáját. A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív rehabilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata

3. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

3.20.10. Ellátás iskolában

1. Beszéd fogyatékos tanulók ellátása

- Nyelvi fejlődési zavar (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia – maradványtüneteként beszédgyengeség)

Az ép értelmű és ép érzékszervű gyermek beszéd illetve nyelvi produkciója jelentős mértékben elmarad a biológiai életkorához képest. Az akadályozott illetve hiányos nyelvi produkció a nyelv többszintű sérülésében a beszédészlelés, beszédmegértés, valamint a nyelvi kifejezés területén jelentkezhet.

A terápia célja:

A nyelvi közlés feldolgozás és kifejezőképesség többszintű összetevőjének (beszédészlelés, és beszédmegértés, valamint a tiszta, pontos artikuláció, szókinccs, nyelvtani rendszer, szóbeli és írásbeli kifejezőképesség) sokoldalú, intenzív differenciált fejlesztése, amely specifikusan egyéniesített jellegű.

A logopédiai terápia feladata:

- a mozgások (beszédmozgások és finommotorika) speciális fejlesztése,
- grammatikai rendszer rendezése, fejlesztése, verbális munkamemória fejlesztése
- a beszédre irányuló figyelem és emlékezet fejlesztése,
- az aktív és a passzív szókinccs bővítése,
- verbális és nonverbális kifejezőképesség fejlesztése,
- a gondolkodási stratégiák fejlesztése
- a beszédészlelés és -megértés fejlesztése,
- az olvasás/írás/helyesírás zavar megelőzése.

- Dadogás

A beszéd összerendezettségének zavara kommunikációs zavar, amely a ritmus és az ütem felbomlásában és a beszéd görcsös szaggatottságában jelentkezik. A dadogás terápiaja komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- relaxációs gyakorlatok
- cselekvéshez kötött beszédindítás,
- helyes légzéstechnika kialakítása,
- mozgás és ritmus- és beszéd koordináció fejlesztése,
- a beszéd automatizált elemeinek technikai fejlesztése és javítása,
- a beszédhez szükséges motiváció megteremtése, az önismeret és önértékelés fejlesztése
- a dadogó és környezete közötti pozitív kapcsolatok kialakításának elősegítése.

➤ **Hadarás**

A beszéd összerendezettségének zavara, melyre a rendkívüli gyorsaság, a hangok, a szótagok kihagyása, összemosása (tapasztása), a pontatlan hangképzés, a monotónia, az egyenetlen beszédritmus és a beszédhangsúly hiánya jellemző. A hadaráshoz gyakran társul a könnyen elterelhető figyelem és érdeklődés. A hadarás terápiája komplex (logopédiai, pszichológiai) egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- a beszédfigyelem fejlesztése,
- helyes légzéstechnika kialakítása,
- beszéddallam és beszédritmus fejlesztés
- az artikulációs bázis ügyesítése
- beszédhangsúly gyakorlatok
- a normális tempójú és ritmusú beszéd automatizálása
- a beszéd prozódiai elemeinek tudatosítása
- az állandó önkontroll kiépítése és fejlesztése

➤ **Diszfónia**

A hang illetve hangképzés zavara, a beszéd során a hangszín rekedt, a hangképzés kemény, préselt, és a hangteljesítmény lényeges csökken. A diszfónia terápiája komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- a tiszta egyéni beszédhang kialakítása és a folyamatos spontán beszédbe való beépítése,
- a hangminőség és az anatómiai-élettani viszonyok további romlásának megakadályozása.

➤ Orrhangzós beszéd

Az élettani nazális rezonancia kórosan megváltozik.

Legsúlyosabb esetei az ajak- és/vagy szájpadhasadékok következtében alakulnak ki. A szájpadhasadékkal gyakran együtt jár az enyhe fokú nagyothallás.

Az orrhangzós beszéd terápiája komplex (logopédiai, orvosi, esetenként pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- a beszédizomzat fejlesztése
- a légyszájpad izomzat működésének fokozása
- a kóros, nazális rezonancia megszüntetése, illetve csökkentése
- a beszédartikuláció javítása az anatómiai viszonyok figyelembe vételével

➤ Olvasás/írás/helyesírás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)

Az intelligencia szinttől független gyenge olvasási és írásteljesítmény.

A logopédiai terápia célja:

- mozgáskoordináció és ritmusérzék fejlesztés
- iránydifferenciálás, téri észlelés fejlesztése
- beszédészlelés fejlesztése
- fonológiai tudatosság fejlesztése
- a tévesztett betűk differenciálása, a folyamatos olvasás automatizálása
- a beszédemlékezet és figyelem fejlesztése
- szövegértés fejlesztése: beszéd- és nyelvi fejlesztés
- grafomotoros készség fejlesztése, írás- és helyesírás-készség javítása

- Számolás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)

Az intelligenciaszinttől független gyenge számolási teljesítmény.

A logopédiai terápia célja:

- képességfejlesztés (mozgás, észlelés, kognitív és tanulási funkciók fejlesztése)
- szám- és műveleti fogalmak kiépítése (számosság, számérzék, analóg mennyiség rendszer; alpműveletek)
- alapvető mennyiségi és matematikai ismeretek kialakítása
- matematikai fogalmak megértése és használata
- matematikai szimbólumok tartalmi azonosítása
- matematikai szövegértés fejlesztése
- geometriai alapismeretek
- idői tájékozódás

2. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésének általános céljai, feladatai

- A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelése a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.
- Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása.

– A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt – a továbblépés előtt – külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, problémamegoldási módszerek tanítása.

– A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága. A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a felesleges információkat szűrni kell, mert a tipikusan fejlődő gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek számára nehéz tananyagot jelent.

A fejlesztési célokat a fenti szempontok alapján fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell az egyéni fejlesztési tervekbe iktatni.

A tanulók fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához (az egyéni fejlettségének szintjén). A típusos egyenetlen fejlődés azt jelenti, hogy a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem építhetünk: minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapozó funkció fejlesztését be kell illeszteni ebbe a hierarchiába. Pl. a veszélyeztető viselkedések kezelése, más, elfogadható viselkedések kialakításával, viselkedésterápiával a célok hierarchikus rendjében így alakul:

- az ön-(esetleg köz-) veszélyes viselkedések kezelése,
- a családi életet akadályozó viselkedések kezelése,
- a taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása,
- az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása.

Típusos nehézségek és kognitív problémák, amelyekkel számolni kell a fejlesztés során:

- Az érzékszervi ingerfeldolgozás zavarai, túlérzékenységre és/vagy fokozott ingerkeresésre utaló viselkedések (hallás, látás, fájdalom stb.).
- Figyelemzavar gyakorisága.
- Az utánzási képesség kialakulásának hiányosságai.
- Ingerfeldolgozási, vizuomotoros koordinációs problémák.
- Tér-idő értelmezés interiozációjának gyengesége, esetleg hiánya.
- Analízis (sorrendiség)-szintézis műveleteinek problémája.

- Ok-okozati összefüggések felismerésének problémája.
- A lényegkiemelés, problémamegoldó gondolkodás deficitje.
- Az általánosítás, a tanultak új helyzetben való alkalmazásának sérülése.
- Felidézési problémák (pl. speciális szociális tartalmaknál és személyes élményeknél).
- Ismert tananyagban váratlan nehézség felmerülése szociális elem bevezetésével vagy új körülmények közötti alkalmazás során.
- A feladat céljának nem értése, reális jövőre irányultság hiánya.
- A szimbolikus gondolkodás (pl. játék) fogyatékosága.
- A valóság téves értelmezése, felfogása.
- Realitás és fantázia összetévesztése.
- A szóbeli kérések, közlések félreértése, különösen a többértelmű, elvont kifejezések, többrészes utasítások esetén. Szó szerinti értelmezés.
- Képességek, ismeretek önálló, változatos alkalmazásának nehézsége.
- Gyermekközösségben áldozattá, illetve bűnbakká válás, más esetekben szociálisan a helyzetnek nem megfelelő viszonyulás a kortársakhoz.
- Szabadidőben passzivitás, kudarcokból eredő viselkedésproblémák megjelenése.
- Félelmek, fóbiák, szorongás.

3. A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,

- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást. Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.

Ezek a sajátosságok az életkor előre haladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárási okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

- Diszlexia - az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- a rövid távú emlékezet,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel,
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

- Diszortográfia - a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonéma feldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngéesség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

- Diszgráfia - az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló, - kéz, ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,

- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- sikertudat kialakítása.

➤ Diszkalkulia - a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei,

- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- Matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- a diszkalkúlia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,

- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

- Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitással, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.
- A fejlesztés feladatai
- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg. Minthogy a magatartásjellemzőkben hasonlóság figyelhető meg, szükséges hangsúlyozni, hogy ezeknek háttérében elsődlegesen idegrendszer működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara és nem környezeti ártalom húzódik meg.

A fejlesztés célja

- a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladata a fejlesztési cél alá rendelt szempontok figyelembevételével történik.

Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- pszichoterápia,
- a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- önértékelési képesség fejlesztése,
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- Együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

3.21. Értékelési rendszerünk

3.21.1. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tanév során ügyelni kell az írásbeli és a szóbeli számonkérések arányára. Valamennyi pedagógus köteles a tanulóra vonatkozó minden érdemjegyet és írásos bejegyzést az elektronikus naplóban feltüntetni. Az elektronikus napló értékelő részéről havonta egyszer nyomtatott, papír alapú értesítést is kaphat az a szülő, aki ezt az osztályfőnöknek írásban jelzi.

3.21.2. A számonkérés gyakorisága

Az írásbeli számonkérés gyakorisága legyen összhangban a heti óraszámmal:

- heti egy vagy annál kevesebb óraszám esetén legalább félévente egy,
- minden más esetben legalább témakörönként egy.

A tanév során minden tanuló kapjon lehetőséget szóbeli beszámolóra, hiszen ez egyúttal fejleszti a tanulók beszédképességét, aktiválja a szókincsüket, s módot ad a szóbeli megnyilatkozás különböző formáinak gyakorlására.

3.21.3. A számonkérés formái

A tanórákon szóban, írásban vagy digitális formában számolnak be a gyerekek tudásukról. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult, de – előre jelzetten - a tananyaghoz kapcsolódó egyéb követelményekre is.

- Szóbeli számonkérések:

- szóbeli felelet: az előző tanítási órán feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján,
- órai munka: az órai munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége, eredményessége
- online oktatás: lehetséges online oktatásra alkalmas szoftver használatával

- Írásbeli számonkérések: Egy adott témakörben, témában szerzett tudás mérése önálló feladatok megoldásán keresztül.

Fajtái:

- írásbeli felelet (max. 15-20 perc időtartamban),
- diagnosztizáló felmérés, szintfelmérés
- témazáró dolgozat (45 perc időtartamban).
- digitális, online írásbeli munka

Különleges munkarend, digitális oktatás esetén a szóbeli, írásbeli feladatok megoldását és a beszámoltatás rendjét a tantárgyat tanító vagy helyettesítést végző pedagógus határozza meg.

- Gyakorlati számonkérések:

- A számonkérés ezen formája elsősorban a készségtárgyak esetében alkalmazható.
- Ide tartozik az önállóan végzett gyűjtőmunkák ellenőrzése és értékelése is.
- Online oktatás keretében a feladott feladatok dokumentálása elektronikus úton

3.4.4. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

3.4.4.1. Írásbeli beszámoltatások formái:

- diagnosztizáló felmérő, (nincs osztályzás!)

- írásbeli felelet: teszt, tudáspróba: **100 %**

- témazáró dolgozat: **200 %**

- félévi és év végi felmérések: **100%**

- Digitális oktatási rendben a fényképezve, szkennelten vagy papír alapon visszaérkezett feladatok értékelése a pedagógus általi előzetes értesítés alapján történik. Lehetséges több írásbeli munka értékelése egy osztályzattal, vagy szöveges formában, esetleg egy téma vagy témakör zárásaként készített írásbeli vagy más produktum (mozgás dokumentálása, művészeti anyag dokumentálása) értékelése osztályzattal vagy szöveges formában. Az értékelés a „Házi feladat” jelöléssel történik - amíg erre az elektronikus naplóban más, konkrétabb lehetőséget nem teremtenek -, súlyozása: **75 %**

3.4.4.2. Írásbeli beszámoltatások rendje, korlátai

- **Írásbeli felelettel** alkalomszerűen tájékozódunk a tanulók pillanatnyi tudásáról.

- **Diagnosztizáló felmérőt** a pedagógus belátása szerint, nem osztályozó célzattal bármikor írathat.

- **Témazáró dolgozat** írására a témaköröknek megfelelően kerüljön sor.

- Két témazárónál többet egy napon nem szabad íratni!

- A **témazáró dolgozatokat** egy héttel előbb be kell jelenteni, az elektronikus naplóban piros jeggyel kerül bejegyzésre, 200 %-os súllyal.

- Az **év eleji felmérés** célja az aktuális tudásszint felmérése, a tovább haladáshoz szükséges tudásszint ellenőrzése. Ha nem előzi meg ismétlés, akkor csak a tájékozódást szolgálja. Ilyenkor nem osztályozzuk.

- A **félévi és év végi felmérés** a tanév adott szakasza tananyagának alapkövetelményeit méri. Több órási ismétlésnek kell megelőznie, előre be kell jelenteni. Az év végi felmérések osztályzata témazáró értékű jegyeknek felel meg.

- A digitális oktatási rendszerben a számonkérés gyakorisága a pedagógus beosztása és az általa nyújtott értesítés alapján történik. Havonta legalább egy értékelés/osztályzat ebben az esetben is kötelezően adandó.

3.4.4.3. Az írásbeli beszámoltatások értékelésben betöltött szerepe, súlya

A félévi és tanév végi osztályzatok kialakításánál kiemelt szerepe van a témazáró dolgozatnak.

A témazáró dolgozatok valamint az év eleji és év végi felmérők osztályzatánál általánosan* az alábbi százalékos teljesítményeket kell figyelembe venni:

	Szöveges értékelés	Érdemjeggyel való értékelés
0-39 %	Felzárkóztatásra szorul	Elégtelen (1)
40-59 %	Megfelelően teljesített	Elégséges (2)
60-79 %		Közepes (3)
80-89 %	Jól teljesített	Jó (4)
90-100%	Kiválóan teljesített	Jeles (5)

A tanulásban akadályozottak 5-8. osztályaiban, a következő tantárgyak esetében, az értékelés során, az alábbi százalékos teljesítmények is figyelembe vehetők: **természetismeret, földrajz, történelem, idegen nyelv**

	Érdemjeggyel való értékelés
0-30 %	Elégtelen (1)
31-50%	Elégséges (2)
51-70%	Közepes (3)
71-84%	Jó (4)
85-100%	Jeles (5)

*Az írásbeli értékelésnél is figyelembe vesszük a gyermek önmagához képest nyújtott teljesítményét. Ez alapján – esetlegesen és egyedi esetben – a gyermek javára eltérhet a pedagógus a fenti táblázat százalékos értékelési kereteitől.

3.4.5. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.

A házi feladatok – mind a szóbeli, mind az írásbeli – a tanítási órán feldolgozott ismeretek gyakorlását, elmélyítését szolgálják. A kiemelkedő munka, pl. önálló gyűjtőmunka, előadás, felkészülés szaktanári dicsérettel vagy ötös érdemjeggyel jutalmazható.

A házi feladat vagy a felszerelés eseti (nem rendszeres) hiányára, illetve a tanuló magatartására nem adható tantárgyi elégtelen. A házi feladat vagy a felszerelés hiányát a KRÉTA rendszerben jelölni szükséges.

Az ötödik jelölés után „N.a.” jelzéssel, „Rendszeres felszerelés hiány” vagy „Rendszeres házi feladat hiány” megjegyzéssel ellátva 1-es adható.

Az értékelés súlyozása 50 %.

Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikkra szokásos.

Fontosnak tartjuk, hogy a napközis és otthoni felkészülés mellett a gyerekeknek maradjon idejük életkori sajátosságuknak, gyermeki személyiségüknek megfelelő tevékenységekre; pihenésre, regenerálódásra, mozgásra, játékra.

Ennek tükrében az otthoni és napközis felkészüléshez az alábbi elveket és korlátokat alkalmazzuk:

- A tanultak begyakorlása érdekében a tanulók otthoni (és napközis) felkészülés formájában szóbeli, írásbeli és digitális formában házi feladatot kaphatnak.
- Az osztályfőnökök és szaktanárok a házi feladatok, feladásakor figyelembe veszik a tanulók egyéni képességeit, életkori sajátosságait, aktuális állapotát és ezekből kiindulva differenciált formában adhatnak feladatokat az otthoni és napközis felkészüléshez.
- Emellett folyamatos konzultációt folytatnak a napközis nevelőkkel, akik visszajelzésekkel tájékoztatják a délelőtti nevelőket a házi feladatokkal kapcsolatos tapasztalataikról.
- A házi feladatok mennyiségét úgy határozzuk meg, hogy a szóbeli és írásbeli felkészülés tantárgyanként az alsó tagozaton napi 15 percnél, a felső tagozaton napi 25 percnél többet ne vegyen igénybe.

3.4.6. Értékelés a tanórákon, félévkor és a szorgalmi időszak végén

3.4.6.1. Tanórákon, tanév végén:

Az **első évfolyamon félévkor és tanév végén**, a **második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel** fejezzük ki, hogy a tanuló **kiválóan, jól** vagy **megfelelően teljesített**, illetve **felzárkóztatásra szorul**. A **második évfolyam év végén** és a **további évfolyamokon** a tanulók értékelése – az 5 fokozatú skála alapján – **osztályzással** történik.

A **témazárók** osztályzatait a KRÉTA elektronikus naplóban „Témazáró” beállítással jelöljük, a rendszer pedig piros érdemjeggyel rögzíti. (200 %)

Az **alsó tagozaton** a tanulmányi munka értékelésére, a tanulók motiválására tanév közben a **szöveges, illetve érdemjegyes értékelésen kívül egyéb értékelés is megengedett** (pl. *színes pontok, mesenyomda, „jutalomtéglák”...stb*).

A tanév végi tantárgyi osztályzatok kiszámítása: az érdemjegyek számtani közepe, 5 tized alatt lefelé, 5 tizedtől felfelé kerekítve. A félévi és év végi osztályzatok lezárásánál, illetve értékelésnél a tanulók **egyéni, önmagához képest nyújtott teljesítményét** és a **gyermek érdekét** kell figyelembe venni.

Ha a tanuló az első félév végéig a tanórák legalább 30 %-át mulasztotta, osztályozó vizsgát kell tennie.

Nevelőtestületi dicséretet kaphat a tanuló egész éves szorgalmáért, tanulmányi és/vagy sporteredményéért, példamutató magatartásáért.

A tanév közben illetve a tanév végén történő értékelés, beszámoltatás nem azonos, hanem kiegészítik egymást és mindkettő az oktató-nevelő munka eredményességét vizsgálja.

Az ellenőrzés / értékelés rendszeres az egész tanév folyamán:

- szóbeli feleltetés,
- röpdolgozat (*arra az órára feladott tananyagból*)
- témazáró értékelés és minősítés,
- legalább egy minősítő értékelés havonta,
- önálló pedagógiai értékelési rendszer alapján akár óránkénti értékelés is lehet egy meghatározott rendszer szerint, de a havonta egy kötelező jellegű minősítő értékelés ebben az esetben is érvényes. (numerikus pontozás, pontozás stb.)

3.4.6.2. Buktatás, évismétlés:

Az alábbi esetekben áll fent az évfolyam ismétlésének **lehetősége**:

- ha a pedagógus és szülő konzultációja során – az általános iskolai tanulmányok alatt legfeljebb egy alkalommal – a szülő írásban kéri az első évfolyam megismétlését akkor is, ha a tanuló a követelményeket sikeresen teljesítette (ebben az esetben a sikertelen tanév előkészítő évfolyamnak minősül) Ebben az esetben a tanuló csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt (Kt. 57.§ (1)),
- ha a tanuló a – helyi tantárgyi programokban meghatározott – tovább haladáshoz szükséges minimális követelményeket nem teljesítette → javító vizsga.
- ha a tanuló az igazolt és nem igazolt mulasztásaival a szorgalmi időszak során elérte vagy meghaladta a törvényben meghatározott (250) tanítási órát és nincs annyi érdemjegye a tanulónak, hogy a pedagógus lezárja → osztályozó vizsga.

Amennyiben a **tanulónak van elegendő érdemjegye**, a pedagógus **akkor is lezárhatja** az értékelést, ha a tanuló mulasztása elérte vagy meghaladta az éves 250 tanórát, de ebből az összes tantárgyra vonatkozó igazolatlan mulasztások száma nem haladja meg a 20 órát!

Évfolyamot akkor **kell** ismételni a tanulónak, ha

- osztályozó vagy javító vizsgáján elégtelen érdemjegyet szerzett (Osztályozó vizsga is javítható javító vizsgával! Javító vizsgát csak augusztus 10-31. között lehet tartani.)
- vagy a tanuló az igazolt és nem igazolt mulasztásaival a szorgalmi időszak során elérte vagy meghaladta a jogszabályban meghatározott (250) tanítási órát- és ebből igazolatlan mulasztásaival a 20 órát, valamint az iskola eleget tett a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51.§ (3) bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettségének.

Az osztályfőnök a tanuló szüleit legkésőbb május 15-ig írásban értesíti arról, ha a tanuló valamelyik tantárgyból bukásra áll.

3.4.6.3. Vizsgáztatás, vizsgakövetelmények teljesítése

1. **Javító vizsga:** Ha egy tanuló legfeljebb három tantárgyból elégtelen vagy „Felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, az iskola **a szorgalmi időszak végén** (augusztus 15-31. között) javító vizsgát szervez részére. A javító vizsgán a részvétel nem kötelező. A javító vizsgán elért eredményt kell beszámítani a tanuló további haladásának engedélyezésébe. A javító vizsga a vizsgabizottság határozatával zárul, melyből egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó sikeresen zárta-e az évfolyamot vagy meg kell azt ismételnie. Javító vizsgára bocsátható a tanuló akkor is, ha az osztályozó vizsgán saját hibájából nem jelent meg, arról elkésett, vagy azon elégtelen osztályzatot szerzett.

2. **Osztályozó vizsga:** Ha egy tanuló az intézménnyel egyéni munkarend jogviszonyban áll, vagy mulasztásai elérik ill. meghaladják a törvényben előírt lehetséges 250 órát, és a nevelőtestület engedélyezi, vagy az első félév végéig a **tanórák legalább 30 %-át mulasztotta**, vagy engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget; osztályozó vizsgát tehet. Osztályozó vizsgát minden tantárgyból tennie kell a tanulónak, hacsak részképeség-zavar, szakértői vélemény alapján az intézmény vezetője felmentést nem adott az adott tantárgy értékelése alól a tanulónak.

Osztályozó vizsgát az iskola **a tanévben bármikor**, de jellemzően a szorgalmi időszak végén vagy augusztusban szervez. Osztályozó vizsgát kezdeményezhet az igazgató, osztályfőnök, szülő, családgondozó, illetve jogszabályban rögzítetten. Az osztályozó vizsgán elért eredményt kell beszámítani a tanuló további haladásának engedélyezésébe. Az osztályozó vizsga a vizsgabizottság határozatával zárul, melyből egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó sikeresen zárta-e az évfolyamot vagy meg kell azt ismételnie.

3.4.6.4. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A magasabb évfolyamba lépés feltétele a tantárgyi programok végén rögzített, minimális követelményeinek teljesítése. A tanév során megszervezett erdei iskolában való részvétel nem feltétele a tovább haladásnak.

3.4.6.5. Egyéni munkarendű tanuló

A tanuló mentesül a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvétel alól;

- SNI-s gyermek esetében a tanuló iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az iskola köteles gondoskodni;

- a tartós betegségre tekintettel egyéni munkarendben tanuló felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról az iskola köteles gondoskodni;

- a tanuló az iskola igazgatójának előzetes engedélyével részt vehet a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon;

- a tanuló kérelemre, az iskola igazgatójának engedélyével felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásokra;

- az iskolában az egyéni munkarendben tanuló magatartását és szorgalmát nem kell értékelni, de félévi és tanév végi osztályzatainak megállapításához az iskolában osztályozó vizsgát kell tennie valamennyi tantárgyból az iskola pedagógiai programjában foglaltak szerint;
- a külföldi tartózkodásra tekintettel egyéni munkarendben tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.

3.4.7. Magatartás és szorgalom értékelése

Az osztályfőnök a gyermek egyéni sajátosságai, önmagához viszonyított magatartása és szorgalma alapján dönt, hogy az alábbi kritériumokat milyen súlyozással veszi figyelembe a tanuló értékelésnél. Mindig törekszik a pozitív megerősítés elvét alkalmazni.

3.4.7.1. Magatartás értékelése

1.- 4. évfolyam

Példás (5) az a tanuló, aki a házirendet betartja, pozitív hatást gyakorol a közösségre. Nevelőivel tisztelettudó, társaival barátságos, segítőkész.

Jó (4) az a tanuló, aki törekszik a házirend megtartására, a közösségi munkára ösztönözhető. Nevelőivel többnyire tisztelettudó, társaival általában barátságos, segítőkész, de erre időnként figyelmeztetni kell.

Változó (3) az a tanuló, aki a házirendet gyakran, megsérti közösségi tevékenysége változó, a felnőttekkel szemben tiszteletlen és társai testi épségére nem vigyáz. Az iskolai szabályok betartására gyakran figyelmeztetni kell.

Rossz (2) az a tanuló, aki a házirendet rendszeresen és **tudatosan** megszegi, nevelőkkel, a közösséggel szembenállást tanúsít, az iskola tárgyi eszközeit rongálja, közösségi munkát nem végez, többszöri intőben és/vagy rovóban részesült.

5. – 8. évfolyam

Példás (5) az a tanuló, aki a házirendet betartja, aktívan tevékenykedik a közösségben. Nevelőivel tisztelettudó, társaival barátságos, segítőkész.

Jó (4) az a tanuló, aki a házirend betartására törekszik, a közösségi munkára ösztönözni kell. Nevelőivel többnyire tisztelettudó, társaival általában barátságos, segítőkész.

Változó (3) az a tanuló, aki gyakran akadályozza a tanítás-tanulás folyamatát, a nevelőkkel szemben is tiszteletlen. Figyelmeztetőben és/vagy osztályfőnöki intőben részesült.

Rossz (2) az a tanuló, aki tudatosan és rendszeresen megszegi a házirendet, a tanulóközösséggel szembehelyezkedik, a közösség fejlődését hátráltatja, környezetével szemben durva, goromba, társai testi épségét veszélyezteti vagy megsérti, szándékosan kárt okoz az iskola tárgyi eszközeiben, osztályfőnöki rovóban és/vagy igazgatói intőben, rovóban részesült.

3.4.7.2. Szorgalom értékelése

1. – 4. évfolyam

Példás (5) az a tanuló, aki a kapott feladatokat képességeihez mérten a legjobban elvégzi, figyel az órán, aktívan részt vesz a foglalkozásokon.

Jó (4) az a tanuló, aki a tanítási órákra felkészül, feladatait többnyire elvégzi, a tanórákon általában aktív.

Változó (3) az a tanuló, akinek teljesítménye nem egyenletes, érdeklődése és figyelme ingadozó, az órai feladatokat esetenként hátrítja, képességeinél gyengébb eredményt ér el.

Hanyag (2) az a tanuló, aki a tanulással szemben közönyös, érdektelen, képességeihez mérten gyenge tanulmányi eredményt ér el, feladatait nem végzi el és/vagy igazolatlan mulasztásai vannak.

5. – 8. évfolyam

Példás (5) az a tanuló, aki figyel az órán, aktívan részt vesz a foglalkozásokon, a kapott feladatokat képességeihez mérten legjobban látja el, taneszközeit pontosan magával hordja, melyeket véd az elhasználódástól.

Jó (4) az a tanuló, aki a tanítási órákra felkészül, feladatait többnyire elvégzi, a tanórákon általában aktív, felszerelése ritkán hiányos. Legfeljebb 1-2 igazolatlan órája van.

Változó (3) az a tanuló, akinek teljesítménye nem egyenletes, érdeklődése és figyelme ingadozó, taneszközei rendetlenek, gyakran otthon felejt, képességeinél gyengébb eredményt produkál és/vagy igazolatlan mulasztásai vannak. Max. 10 igazolatlan órája van.

Hanyag (2) az a tanuló, aki a tanulással szemben érdeklődést nem mutat, közömbös, érdektelen, képességeihez mérten gyenge tanulmányi eredményt ér el, taneszközeit rendszeresen otthon hagyja, a tanulmányi munkába nem kapcsolódik be. 11-nél több igazolatlan órája van.

A magatartás és szorgalom értékelését, minősítését minden osztályfőnök a tárgyhónap végén a pedagógusok véleményének kikérésével állapítja meg, melyeket a digitális napló értékelő részébe bevezet, majd a KRÉTA elektronikus rendszeren keresztül a tanulót és a kiskorú szülőjét is értesíti.

3.4.8. Dicséret, jutalmazás, elmarasztalás

3.4.8.1. Dicséret, jutalmazás

Tantárgyi dicséret, szaktanári dicséret, osztályfőnöki dicséret, igazgatói dicséret, jutalomkirándulás, jutalomtábor, tárgyjutalom...

3.4.8.2. Elmarasztalások

A szaktanárok, osztályfőnök és az igazgató:

(Az elmarasztalások sorrendje és száma)

1. Szaktanári/osztályfőnöki figyelmeztetés (2 db)
2. Osztályfőnöki intő (1 db)
3. Osztályfőnöki rovó (1 db)
4. Igazgatói intő (1 db)
5. Fegyelmi tárgyalás

Rendkívül súlyos fegyelmi vétség esetén:

(pedagógus bántalmazása, egyértelműen szándékos ablakbetörés, ajtóleszakítás, gyújtogatás, köpködés, (pl. osztálynapló) szúró, vágó, lövő eszközzel fenyegetés, pedagógus fenyegetése...)

A fegyelemsértést **észlelő** (akkor is, ha nem a tanuló felügyeletével megbízott) **személy értesíti a tanuló osztályfőnökét**, akivel **közösen megbeszélve a problémát döntenek**, javaslatot tesznek az elmarasztalás fajtájára. Rendkívül súlyos fegyelmi vétség esetén az elmarasztalás **legenyhébb fokozata** az **osztályfőnöki rovó** lehet!

Alapelvünk, hogy az elmarasztalásokat is minden esetben **javító szándékkal** alkalmazzuk, a **helyes viselkedésre serkentve** tanulóinkat. Lehetőség szerint minden kisebb vétség elkövetése esetén a **pozitív motiváció** *(dicséret a helyes viselkedésért, jutalommegvonás a fegyelemsértőnek...)* alkalmazásával és ne írásos figyelmeztetőkkel büntessünk!

3.4.9. A tantervi hálók bevezetési üteme

Az új tantervi hálót a 2020-2021-es tanévben az 1. és 5. évfolyamon, majd felmenő rendszerben vezetjük be.

4. A dokumentum érvényessége, nyilvánossága, felülvizsgálata

A Pedagógiai Program hatálya: a Ferencvárosi Komplex Óvoda, Általános Iskola és EGYMI Iskolai intézményegységének (autista, alsó, felső) 1-8. évfolyamára érvényes.

Ezen Pedagógiai Program intézményvezetői jóváhagyás után **2020. szeptember 01-jén** lép érvénybe. Törvényi változás esetén e Pedagógiai program szövege, összetétele is változhat! A változásokat számozott mellékletek formájában csatoljuk a dokumentumhoz. A mellékleteket két évenként egybeszerkesztjük a Pedagógiai Programmal.

4.1. A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

Az iskola programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- vezetői irodában
- iskola nevelői szobájában } nyomtatott formában

- az iskola honlapján (<http://www.fkoai.fw.hu>) elektronikusan

4.2. Értékelés, felülvizsgálat

A Pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan figyelemmel kíséri.

Budapest, 2013. március 27.

/: Tókécs Sándor igazgató:/

Felülvizsgálat, aktualizálás:

Budapest, 2020. 08. 28.

/:Kovács József István intézményvezető:/

5. Tantervi órahálók és tantárgyi programok

5.1. A tanulásban akadályozott tanulók óratervi hálója és tantárgyi programjai

5.1.1. Tanulásban akadályozott tanulók óratervi hálójája a 2023-2024. tannévtől

Évfolyamok, osztályok:		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
TANTÁRGYAK	Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	7+1	4+1	4+1	4+ 0,5	4+ 0,5
	Idegen nyelv							2	2
	Matematika	4+1	4+1	3+1	4+1	4+1	4+1	4+ 0,5	4+ 0,5
	Etika	1	1	1	1	1	1	1	1
	Történelem					2	2	2	1
	Állampolgári ismeretek*								1↑
	Hon- és népismeret					1			
	Környezetismeret			1	1				
	Természettudomány - természetismeret, - biológia, - fizika, - kémia					2	3	3+1	3+1
	- földrajz							2	2
	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	1	1
	Vizuális kultúra	2	2	2	1	2	2	1	1
	Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
	Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
	Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra					1	1	1	1	
Kötelező óraszám:	24	24	24	25	28	28	30	30	
Szabadon tervezhető:	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	
Köznevelési törvény szerint kötelező rehabilitációs órák:	3	3	3	3	3	3	3	3	
Összes kötelező óraszám:	27	27	27	28	31	31	33	33	

* Az „Állampolgári ismeretek” tantárgy tananyaga és óraszama a **történelem** tantárgyba integrálódott!

5.1.1./A. Tanulásban akadályozott tanulók óratervi hálója (2020-2021. tanév)
(Átmeneti óraháló)

Évfolyamok, osztályok:		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
T A N T Á R G Y A K	Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	7+1	4 +1	4	4	4
	Idegen nyelv							2	2
	Matematika	4+1	4+1	3+1	4+1	4 +1	4	4	4
	Etika	1	1	1	1	1	1	1	1
	Történelem / Történelem és társadalmi ismeretek					2	2	2	2
	Hon- és népismeret					1			
	Környezetismeret		2	2	2				
	Természettudomány / Természetismeret					2	2	4	4
	Földrajz						1	1	2
	Ének-zene	2	1	2	2	2	2	1	1
	Digitális kultúra / Informatika			1	1	1	1	1	1
	Technika és tervezés / Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1+1	2	1+1
	Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2+1	1+2	1+1
	Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
	Osztályfőnöki óra					1	1	1	1
Kötelező óraszám:		24	25	25	27	28	28	31	31
Szabadon tervezhető:		+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2
Köznevelési törvény szerint kötelező rehabilitációs órák:		3	3	3	3	3	3	3	3
Összes kötelező óraszám:		27	28	28	30	31	31	34	34

* A +1 (+2) tanórák a szabadon tervezhető órakeret terhére tervezettek!

5.1.1./B. Tanulásban akadályozott tanulók óratervi hálója (2021-2022. tanév)
(Átmeneti óraháló)

Évfolyamok, osztályok:		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
T A N T Á R G Y A K	Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	7+1	4 +1	4+1	4	4
	Idegen nyelv							2	2
	Matematika	4+1	4+1	3+1	4+1	4 +1	4+1	4	4
	Etika	1	1	1	1	1	1	1	1
	Történelem / Történelem és társadalmi ismeretek					2	2	2	2
	Hon- és népismeret					1			
	Környezetismeret			2	2				
	Természettudomány / Természetismeret					2	3	4	4
	Földrajz							1	2
	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	1	1
	Digitális kultúra / Informatika			1	1	1	1	1	1
	Technika és tervezés / Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	2	1+1
	Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1+2	1+1
	Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra					1	1	1	1	
Kötelező óraszám:		24	24	25	27	28	28	31	31
<i>Szabadon tervezhető:</i>		<i>+2</i>	<i>+2</i>	<i>+2</i>	<i>+2</i>	<i>+2</i>	<i>+2</i>	<i>+2</i>	<i>+2</i>
Köznevelési törvény szerint kötelező rehabilitációs órák:		3	3	3	3	3	3	3	3
Összes kötelező óraszám:		27	27	28	30	31	31	34	34

* A +1 (+2) tanórák a szabadon tervezhető órakeret terhére tervezettek!

5.1.1./C. Tanulásban akadályozott tanulók óratervi hálója (2022-2023. tanév)
(Átmeneti óraháló)

Évfolyamok, osztályok:		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
T A N T Á R G Y A K	Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	7+1	4 +1	4+1	4 +0,5	4
	Idegen nyelv							2	2
	Matematika	4+1	4+1	3+1	4+1	4 +1	4+1	4 +0,5	4
	Etika	1	1	1	1	1	1	1	1
	Történelem / Történelem és társadalmi ismeretek					2	2	2	2
	Hon- és népismeret					1			
	Környezetismeret			1	2				
	Természettudomány / Természetismeret					2	3	3+1	4
	Földrajz							2	2
	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	1	1
	Digitális kultúra / Informatika			1	1	1	1	1	1
	Technika és tervezés / Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	1+1
	Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1	1+1
	Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
	Osztályfőnöki óra					1	1	1	1
Kötelező óraszám:		24	24	24	27	28	28	30	31
Szabadon tervezhető:		+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2
Köznevelési törvény szerint kötelező rehabilitációs órák:		3	3	3	3	3	3	3	3
Összes kötelező óraszám:		27	27	27	30	31	31	33	34

* A +1 (+2) tanórák a szabadon tervezhető órakeret terhére tervezettek!

5.2. Az értelmileg akadályozott tanulók óratervi hálója és tantárgyi programjai

5.2.1. Értelmileg akadályozott tanulók óratervi hálója a 2023-2024. tannévtől

Tantárgy:		Évfolyam, csoport:							
		1	2	3	4	5	6	7	8
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	4	4	4	4	4+1	4+1	5	5
	Olvasás-írás	2+1	2+1	3	3	4	4	2+1	2+1
Matematika	Számolás-mérés	2	2	2	2	3	3	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek	Társadalmi ismeretek					1+1	1+1	1	1
	Hon és népismeret							1	
	Etika								1
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret					1+1	1+1	2+1	2+1
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás-alkítás	3	3	2+1	2+1	2	2	2	2
Technológia	Digitális kultúra							1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés	5	5	5	5	5	5		
	Testnevelés							5	5
	Osztályfőnöki					1	1	1	1
Egyéb	Önkiszolgálás	2+1	2+1						
	Életvitel és gyakorlat			2+1	2+2	2	2	3	3
	Játékra nevelés	2	2	2	2				
Óraszámok:		22+2	22+2	22+2	22+3	25+3	25+3	28+2	28+2
Rehabilitációs tanórák :		10	10	10	11	11	11	12	12
Összes tanóra:		34	34	34	36	39	39	42	42

* A +1 (+3) tanórák a szabadon tervezhető órakeret terhére tervezettek!

5.2.1./A Értelmileg akadályozott tanulók óratervi hálója (2020-2021. tanév)
(átmeneti tanterv)

Évfolyam, csoport:		1	2	3	4	5	6	7	8
Tantárgy:									
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	4	4	4	4	4+1	4+1	5	5
	Olvasás-írás	2+1	2+1	3	3	4	4	2+2	2+2
Matematika	Számolás-mérés	2	2	2	2	3	3	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek	Társadalmi ismeretek					1+1	1+1	2	2
	Hon és népismeret								
	Etika								
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret					1+1	1+1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás-alkítás	3	3	2+1	2+1	2	2	2	2
Technológia	Digitális kultúra							1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés	5	5	5	5	5	5		
	Testnevelés							5	5
	Osztályfőnöki					1			
Egyéb	Önkiszolgálás	2+1	2+1						
	Életvitel és gyakorlat			2+1	2+2	2	2+1	3+2	3+2
	Játékra nevelés	2	2+1	2+1	2+1				
Óraszámok:		22+2	22+3	22+3	22+4	25+3	25+3	27+4	27+4
Rehabilitációs tanórák :		10	10	10	11	11	11	12	12
Összes tanóra:		34	35	35	37	39	39	43	43

* A +1 (+4) tanórák a szabadon tervezhető órakeret terhére tervezettek!

5.2.1./B Értelmileg akadályozott tanulók óratervi hálója (2021-2022. tanév)

(átmeneti tanterv)

Tantárgy:		Évfolyam, csoport:							
		1	2	3	4	5	6	7	8
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	4	4	4	4	4+1	4+1	5	5
	Olvasás-írás	2+1	2+1	3	3	4	4	2+2	2+2
Matematika	Számolás-mérés	2	2	2	2	3	3	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek	Társadalmi ismeretek					1+1	1+1	2	2
	Hon és népismeret								
	Etika								
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret					1+1	1+1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás-alakítás	3	3	2+1	2+1	2	2	2	2
Technológia	Digitális kultúra							1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés	5	5	5	5	5	5		
	Testnevelés							5	5
	Osztályfőnöki					1	1		
Egyéb	Önkiszolgálás	2+1	2+1						
	Életvitel és gyakorlat			2+1	2+2	2	2	3+2	3+2
	Játékra nevelés	2	2	2+1	2+1				
Óraszámok:	22+2	22+2	22+3	22+4	25+3	25+3	27+4	27+4	
Rehabilitációs tanórák :	10	10	10	11	11	11	12	12	
Összes tanóra:	34	34	35	37	39	39	43	43	

* A +1 (+4) tanórák a szabadon tervezhető órakeret terhére tervezettek!

5.2.1./C Értelmileg akadályozott tanulók óratervi hálója (2022-2023. tanév)

(átmeneti tanterv)

Tantárgy:		Évfolyam, csoport:							
		1	2	3	4	5	6	7	8
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	4	4	4	4	4+1	4+1	5	5
	Olvasás-írás	2+1	2+1	3	3	4	4	2+1	2+2
Matematika	Számolás-mérés	2	2	2	2	3	3	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek	Társadalmi ismeretek					1+1	1+1	1	2
	Hon és népismeret							1	
	Etika								
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret					1+1	1+1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2+1	2
	Ábrázolás-alkítás	3	3	2+1	2+1	2	2	2	2
Technológia	Digitális kultúra							1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés	5	5	5	5	5	5		
	Testnevelés							5	5
	Osztályfőnöki					1	1	1	
Egyéb	Önkiszolgálás	2+1	2+1						
	Életvitel és gyakorlat			2+1	2+2	2	2	3	3+2
	Játékra nevelés	2	2	2	2+1				
Óraszámok:		22+2	22+2	22+2	22+4	25+3	25+3	28+2	27+4
Rehabilitációs tanórák :		10	10	10	11	11	11	12	12
Összes tanóra:		34	34	34	37	39	39	42	43

* A +1 (+4) tanórák a szabadon tervezhető órakeret terhére tervezettek!

